

ప్రజా

suryaapragna71@gmail.com

బుధవారం 6 డిసెంబర్ 2023

పేజీలు 12

VERDICT	MADHYA PRADESH LEADS/WINS 230/230	BJP +63 162	CONG -49 65	OTH -4 03
RAJASTHAN LEADS/WINS 199/199	BJP SET FOR 3-STATE SUPERSMASH			CHHATTISGARH LEADS/WINS 90/90
BJP +49 113				BJP +37 52
CONG -29 70				CONG -38 38
OTH -11 16				OTH -7 00
TELANGANA LEADS/WINS 40/116	BRS -48 40	CONG +45 64	BJP +8 09	STATE OF WAR VERDICT

కరెంట్ అఫైర్స్

**తెలంగాణా
ఎన్నికల ఫలితాలు
2023**

ఉభయ రాష్ట్రాల ఉద్యోగార్థులకు మంచి రోజులు..!

జనరల్ ఇంగ్లీష్ ★ APPSC గ్రూప్-2 సిలబస్లో కీలకమార్పులు

GENERAL ENGLISH for All Competitive Exams

(Continued from last week..)

37. Rearrange the following words to form a meaningful sentence :

- (P) attacked by locusts.
- (Q) crops in many parts
- (R) Since the earliest days of agriculture,
- (S) of the world have been.

The proper sequence should be :

- 1. RSPQ 2. RQSP 3. PRQS 4. SRPQ

38. Identify the part of the following sentence that has an error.

They would have been (A) / here by now (B) / if they caught (C) / the early train (D)

- 1. (A) 2. (B) 3. (C) 4. (D)

39. In the following question, there are six sentences marked S1, S6, P, Q, R, S. The positions of S1 and S6 are fixed. You are required to choose one of the four alternatives which would be the most logical sequence of the sentences in the paragraph :

S1 : There was a family of pigeons which had made the top of a mosque its abode.
(P) The head of the family discussed the migration with the family, so they moved to a church.

sentence No. 6 (S6) have already been marked for you.

S1 : The 'flying farmer' is designed to solve two major agricultural issues faced by farmers - pesticide treatment and weed detection.

(P) Secondly, human weed detection is inefficient and prone to error, leading to lower produce.

(Q) Drones programmed with computer vision algorithms and infrared sensors can detect the exact position and nature of weeds and transmit information to the farmer for timely action.

(R) To deliver pesticides, pre-programmed drones can target specific farm areas and crops avoiding wastage and over use of pesticides.

(S) With rising labour costs and shortage of labour, drone technology is hypothesized to replace human intervention in delivering pesticide treatment.

S6 : The field trials conducted at LPU led to an improvement of 15-20% in produce quantity.

- 1. PRSQ 2. RSQP 3. QRSP 4. SRPQ

Dr. Johnson "I have all my life been lying till noon; yet I tell all young men, and tell them with great sincerity, that nobody who does not rise early will ever do any good". Of course we pay the penalty. We do not catch the early worm, when we turn out all the bargains have gone, and we are left only with odds and ends. From a practical point of view, we have no defence. We know that an early start is the secret of success. And if you have ever been on a walking or cycling tour you know that early rising is the key of the business. Start early and you are the master of your programme and your fate. Start late and you are the slave of the hours. (A.G. Gardiner)

45. What did Dr. Johnson say about sluggards?

- 1. Sluggards never practise so well as they write.
- 2. Sluggards often wake up early.
- 3. Sluggards are successful in business.
- 4. Sluggards practise so well as they write.

46. How do the late risers feel?

- 1. They are genius 2. Ashamed and happy
- 3. Proud of lying in bed

freshly burnt wood.

50. Which would be the best title for this story?

- 1. Six-legged Firefighters
- 2. The amazing Melanophia
- 3. First on the sence 4. Fire alarm.

ANSWERS

37.2; It is question on jumbled phrases in a sentence. It can be observed that Part-R starts with 'since', where 'S' is a capital letter there. At the same time, it ends with Comma. So, It will be the starting part of the sentence. We can connect 'many parts' in part - Q and 'of the world' in part 'S'. Part -P takes it's place at the ending. It can be observed that the sentence is in passive voice. Hence, the following sequence gives a fair and meaningful sentence.

- 1. R 2. Q 3. S 4. P

38.3; Here error is under part-C. Under imagination with regard to part event (where that event has not taken place actually), the 'if clause' should contain past perfect tense. So, under Part-C, we should say 'if they had caught'.

39.4; Again it is question on jumbled sentences in a paragraph. The following

TS SI of Police (Mains) Exam

(Q) A family goes together, and so they discussed this issue and planned another migration.

(R) They settled down in their new abode and life was going on smoothly till the church was being decorated this time, again for a festival.

(S) They were living happily for a while and one day when the mosque was being decorated for a festival, the pigeons had to think of relocation.

S6 : This time around they migrated and made their new abode at the top of a temple.

- 1. PSQR 2. SQPR 3. QSPR 4. SPRQ

40. Find out which part of the following sentence has an error :

Myself and Gopalan (A) / will take care of the function (B) / which will be held on (C) / Sunday in Hyderabad (D).

- 1. (A) 2. (B) 3. (C) 4. (D)

41. Identify the part of the following sentence that has an error :

If he improved (A) / his IT skills, (B) / he's easily (C) / get a job. (D)

- 1. (A) 2. (B) 3. (C) 4. (D)

42. Find out which part of the following sentence has an error :

His mouth watered (A) / when he saw (B) / a bouquet of grapes (C) / in the market (D)

- 1. (A) 2. (B) 3. (C) 4. (D)

43. Identify the correct rearrangement of the following sentences to make it a meaningful paragraph on 'Drone technology for crop surveillance to bring precision to farming'. The introductory sentence No.1 (S1) and the concluding

44. In the following question, there are six sentences marked S1, s6, P, Q, R, S. The positions of S1 and s6 are fixed. You are required to choose one of the four alternatives which would be the most logical sequence of the sentences in the paragraph :

S1 : The Weed is a beautiful short story of a rustic girl.

(P) Simple, uneducated, and superstitious, she was married as the second wife of an 'old, short, loose - jawed man'.

(Q) Angoori believes it is 'the weed' given by a man that makes a girl fall in love, which is a sin.

(R) Angoori, the protagonist, is a typical Indian village girl, black, young, and beautiful.

(S) A victim of a patriarchal society and forced to marry by parental choice,

S6 : At the end, she realizes that she herself is a victim of 'the weed', the natural inclination of a girl for the man she loves.

- 1. PSQR 2. QSPR 3. RPSQ 4. SPQR

Read the following passage and answer the question (from 45 to 48) given below

There are some people who are born with a gift for early rising. I was born with a genius for lying in bed. I have always felt that people who rise early are slightly self-righteous. They can't help feeling a little scornful of us-sluggards. And we know it. Humility is the badge of all our tribes. We are not proud of lying in bed. We are ashamed and happy. The noblest sluggard of us all has stated our case for us. "No man practises so well as he writes", said

4. Harmless people in the society.

47. What does the author think of the people who rise early?

People who rise early are .....

- 1. Born with silver spoon
- 2. gifted human beings
- 3. scornful sluggards
- 4. slightly self-righteous.

48. According to this passage, what is the secret of success?

- 1. Be good and do good
- 2. Sincerity and punctuality
- 3. Early start 4. Regular walking or cycling

Read the following passage and answer the question (49-50) that follow :

Melanophia are a type of beetle with an amazing ability- they can sense the presence of fire. When a fire breaks out, melanophia can detect the blaze upto 30 miles away. Their larvae feed on freshly burnt wood, so melanophia rush to the scene where they lay their eggs in the charred timbers. Often as firefighters arrive, they find melanophia by the hundreds already there. Some firefighters report being bitten. Because of their attraction to and need for fire, melanophia are often called 'fire beetles'.

49. Which sentence best states the main idea of the story?

- 1. Melanophia beetles are sometimes called "fire beetles".
- 2. One type of beetle can sense the presence of fire.
- 3. The melanophia beetle can sense a blaze 30 miles away.
- 4. The melanophia beetle larvae feed on

sequence gives fair attachment of given sentences.

- 1. S1 2. S 3. P 4. R 5. Q 6. S6

40.1; 'Myself' is the reflexive form of 'I'. The rule says that reflexive form of pronoun is not substitute for subjective form. Hence, we have to say 'I and Gopalan' under Part-A.

41.3; It is not correct to say 'he is easily get a job'. It is fair to say 'he could easily get a job'. The sentence is in past tense.

42.3; Under part-C, it is not correct to say 'a bouquet of grapes'. The word 'bouquet' is used for flowers. So, we have to say 'a bunch of graphs' which means 'a cluster of grapes'.

43.4; The following sequence gives a meaningful paragraph;

- 1. S1 2. S 3. R 4. P 5. Q 6. S6

44.3; The following is the correct sequence.

- 1. S1 2. R 3. P 4. S 5. Q 6. S6

45.1 46.2 47.4 48.3 49.3

50.2; For above 45 to 50, These are the questions on paragraph given. Here at first read the questions given and then read the paragraph. This type of approach helps you in determining which areas of the paragraph are to be concentrated. Sometimes a lengthy paragraph may be given which is followed by minimum number of questions. The above technique saves your time.

J.M. Vasu
Lecturer,
Hyderabad.

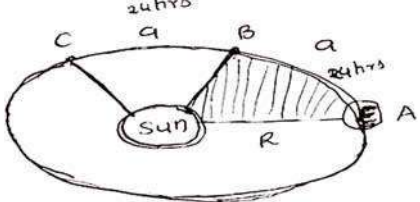

జనరల్ సైన్స్

APPSC, TSPSC గ్రూప్-1, 2, జి.ఎల్., డి.ఎల్., నెట్, సైట్

○ ఈ విశ్వం యందు కోటానుకోట్ల గెలాక్సీలు ఉన్నాయి. ఒక్కొక్క గెలాక్సీ యందు కోటానుకోట్ల నక్షత్రములుంటాయి.
○ మనం నివసించుచున్న గెలాక్సీని పాలపుంత లేదా ఆకాశగంగ అని పిలుస్తారు.
సౌరకుటుంబము : సూర్యుడు మరియు సూర్యుని చుట్టూ పరిభ్రమించుచున్న గ్రహాలను కలిపి సౌరకుటుంబము అంటారు.

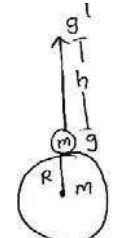
○ సౌరకుటుంబం యందు గల గ్రహాల వలనము గూర్చి 2 సిద్ధాంతాలు ప్రతిపాదించారు.
1. భూకేంద్ర సిద్ధాంతము : ఈ సిద్ధాంతము టాలెమీ అను శాస్త్రవేత్త ప్రతిపాదించారు. దీని ప్రకారం సూర్యుడు, చంద్రుడు మరియు మిగిలిన గ్రహములన్ని కలిపి భూమిని కేంద్రముగా చేసుకొని భూమి చుట్టూ పరిభ్రమిస్తున్నాయి.
2. సూర్యకేంద్రక సిద్ధాంతం : 16వ శతాబ్దంలో కోపర్నికస్ (గణితశాస్త్రవేత్త) ప్రతిపాదించాడు. దీనిప్రకారం గ్రహములన్నియు సూర్యునిచుట్టూ పరిభ్రమించుచున్నాయి. ఈ సిద్ధాంతమును గెలిలియో సమర్థించాడు.
○ నోట్ : మనదేశంలో పూర్వకాలం యందు జన్మించిన గొప్ప ఖగోళ శాస్త్రవేత్తలే ముఖ్యులు 1) ఆర్యభట్ట 2) భాస్కరాచార్యుడు 3) బ్రహ్మగుప్తుడు 4) వరాహమిహిరుడు. వీరు గణితం యందు కూడా ప్రావీణ్యత సంపాదించారు.

కెప్లర్ గ్రహగతుల నియమాలు : సౌరకుటుంబం యందు గల గ్రహముల చలనమును వివరించుట కొరకు కెప్లర్ 3 నియమములను ప్రతిపాదించాడు.
○ మొదటి నియమము : సూర్యుడిని నాభిగా చేసుకొని సూర్యుని చుట్టూ పరిభ్రమించుచున్న ప్రతి గ్రహము దీర్ఘవృత్తాకార మార్గములో పరిభ్రమిస్తుంది. ఈ నియమం నుండి సూర్యుని చుట్టూ పరిభ్రమించుచున్న గ్రహాల కక్ష్యను తెలుసుకోవచ్చు. అందువలన ఈ నియమమును కక్ష్యా నియమం అని అంటారు.
○ రెండవ నియమం : సూర్యుడు మరియు గ్రహమును కలుపుచున్న వ్యాసార్థ నదిక అనునది సమానకాలంలో సమాన విస్తీర్ణములను విమృశిస్తుంది. ఈ నియమంను విస్తీర్ణ నియమం అని కూడా అంటారు.
○ రెండవ నియమం అనునది కోణీయ ద్రవ్యవేగ నిత్యత్వనియమం అను సూత్రం ఆధారంగా ప్రతిపాదించబడినది.
○ కోణీయ ద్రవ్యవేగం $L = mvR$
 $L/R = mv$
 $v \propto 1/R$
m- గ్రహం ద్రవ్యరాశి, v- గ్రహం వేగం
R - గ్రహం కక్ష్యా వ్యాసార్థం
○ మూడవ నియమం : సూర్యుని చుట్టూ పరిభ్రమించుచున్న ఒక గ్రహం యొక్క ఆవర్తనకాల వర్గం అనునది సూర్యుని నుండి గ్రహానికి గల దూర ఘనానికి అనులోమానుపాతంలో ఉంటుంది.
 $T^2 \propto R^3$
○ 3వ నియమం ప్రకారం సూర్యుడి నుండి వేరువేరు దూరాలలో ఉన్న గ్రహం యొక్క ఆవర్తన కాలాలు (సం.ర కాలాలు) వేరువేరుగా ఉన్నాయని తెలియుచున్నది.
○ సూర్యునికి దగ్గరగా ఉన్న బుధగ్రహం యొక్క సం.ర కాలం భూమితో పోల్చినపుడు కేవలం 88 రోజులు మాత్రమే.

○ మరగుజ్జు గ్రహంగా భావించబడుతున్న ప్లూటో అనుగ్రహం సూర్యుని చుట్టూ ఒకసారి పరిభ్రమించడానికి పట్టు సమయం భూమితో పోల్చినపుడు 248 సం.లు.
సూటన్ విశ్వగురుత్వాకర్షణ బల నియమం :
ఈ విశ్వంలో ఏవేని రెండు కణాల మధ్య గల ఆకర్షణ బలం అనునది వాటి ద్రవ్యరాశుల లబ్ధానికి అనులోమానుపాతంలోను, మరియు వాటిమధ్య గల దూర పర్మానికి విలోమానుపాతంలో ఉంటుంది.
 $F \propto m_1 m_2 / d^2$
 $F = G [(m_1 m_2) / d^2]$
 $G = F \cdot d^2 / m_1 m_2$
ప్రమాణాలు : Nm^2/Kg^2 (or) $Nm^2 \cdot kg^{-2}$
 $G = 6.67 \times 10^{-11} Nm^2/Kg^2$
ఈ విలువను హెన్రీ కెవిండ్జ్ నిర్ధారించాడు.

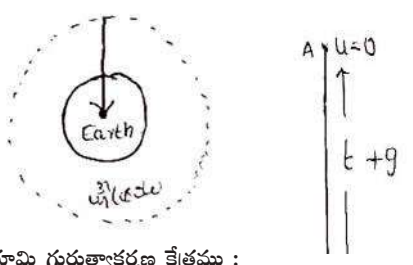
అనువర్తనాలు :
1. సౌరకుటుంబంలో సూర్యునిచుట్టూ పరిభ్రమించుచున్న గ్రహాలు లేదా గ్రహాల చుట్టూ పరిభ్రమించుచున్న ఉపగ్రహాలకు కావలసిన అభికేంద్రబలము వాటి మధ్య గల విశ్వగురుత్వాకర్షణ బలాలు సమ కూర్చుంటాయి.
2. సూర్యుడు మరియు చంద్రుడు యొక్క విశ్వగురుత్వాకర్షణబలాలు వలన సముద్రం యందు అటుపోటు ఏర్పడుచున్నాయి.
భూమి గురుత్వాకర్షణబలం : ఈ విశ్వంలో ద్రవ్యరాశిని కలిగివున్న ప్రతి వస్తువు ఇతర వస్తువులను తన

కారణాలు :
1. భూమి ఆకారమునుబట్టి గురుత్వత్వరణ విలువలు మార్పు :
ఎ. ఒక ప్రదేశం వద్ద గల భూమి గురుత్వత్వరణం $(g) = GM/R^2$
 $g \propto 1/R^2$
 $R =$ భూమి వ్యాసార్థం, $M =$ భూమి ద్రవ్యరాశి
○ భూమి తనచుట్టూ తాను పరిభ్రమించడం వలన ధృవాల వద్ద వాలుగా ఉంటుంది. వ్యాసార్థం తక్కువగా ఉంటుంది కాబట్టి భూమి గురుత్వత్వరణం ఎటువ ఇక్కడ గరిష్టం. అందువలన వస్తువు భారం కూడా గరిష్టం. ($w = mg$)
○ భూమధ్యరేఖ వద్ద భూమి ఉబ్బెత్తుగా ఉండటం వలన దాని వ్యాసార్థం ఎక్కువగా ఉండి గురుత్వ త్వరణం ఎటువ తక్కువగా ఉంటుంది. అందు వలన వస్తువు భారం కూడా తక్కువగా ఉంటుంది.
2. భూమి ఉపరితలం నుండి వస్తువు పొందిన ఎత్తుతో పాటు దాని గురుత్వత్వరణ విలువలో మార్పు :
భూమి ఉపరితలం పైన ఉన్న ఒక వస్తువును కొంత ఎత్తుకు తీసుకొని వెళ్ళినపుడు దాని గురుత్వత్వరణం $g^1 = g (1 - 2h/R)$
○ ఈ సమీకరణం ప్రకారం భూమి ఉపరితలం నుండి పైకి వెళ్తున్న వస్తువు యొక్క

గ్రహణలు

కేంద్రం వైపు ఆకర్షిస్తుంది. భూమి కూడా ద్రవ్యరాశిని కలిగి ఉన్న ఒక గోళం కావడం వలన ఇతర వస్తువులను తన కేంద్రం వైపు ఆకర్షిస్తుంది. ఈ బలమును భూమి గురుత్వాకర్షణ బలము అని అంటారు.
భూమి గురుత్వాకర్షణ క్షేత్రము :
భూమి చుట్టూ ఎంత పరిధి వరకు దాని గురుత్వాకర్షణబల ప్రభావం విస్తరించి ఉంటుందో ఆ పరిధిని గురుత్వాకర్షణ క్షేత్రము అని అంటారు.
నోట్ : సహజ ఉపగ్రహములైన చంద్రుడు మరియు మానవుడు ప్రయోగించుచున్న కృత్రిమ ఉపగ్రహాలన్నీ ఈ క్షేత్రములో ఉన్నాయి.
○ భూమి గురుత్వ త్వరణము (g) : ఒక స్వేచ్ఛా పతన వస్తువును భూమి గురుత్వాకర్షణ బలం వలన కలుగు త్వరణమును భూమి గురుత్వత్వరణము (g) అని అంటారు.
 g యొక్క సగటు విలువ 9.8 మీ/సె^2
నోట్ : ఒక వస్తువు స్వేచ్ఛగా క్రిందకిపడుచున్నపుడు దాని వేగం పెరుగుతుంది. కాబట్టి ఈ సందర్భంలో భూమి గురుత్వత్వరణమును ధనాత్మకంగా (+g) తీసుకుంటారు.
○ ఒక వస్తువును నిట్టనిలువుగా పైకి విసిరినపుడు క్రమంగా తగ్గటం వలన దానికి ఋణత్వరణం ఉంటుంది. కాబట్టి ఈ సందర్భంలో భూమి గురుత్వత్వరణమును ఋణాత్మకంగా (-g) తీసుకుంటారు.
భూమి గురుత్వత్వరణంలో మార్పు రావడానికి గల

గురుత్వత్వరణం తగ్గుతుంది. అందువలన వస్తువు యొక్క భారం కూడా తగ్గుతుంది.
○ ఒకవేళ వస్తువును భూమి వ్యాసార్థంలో సగం ఎత్తు వద్ద వస్తువు గురుత్వత్వరణం శూన్యం. అనగా వస్తువు భారం కూడా శూన్యం. (భారరహిత స్థితి)
○ విశ్వాంతరాళంలోకి వెళ్ళిన వ్యోమగాములు అంతరిక్షనౌకలు, ఉపగ్రహాలు మొదలైనవి భారరహిత స్థితిని పొందుతాయి.
○ లోతుతో పాటు గురుత్వత్వరణంలో మార్పు :
భూమి ఉపరితలం పైన గల ఒక వస్తువును కొంత లోతు లోపలికి తీసుకొని వెళ్ళినపుడు దానిపైన గల గురుత్వత్వరణం $g^1 = g (1 - d/R)$
 $d =$ వస్తువు పొందిన లోతు.
○ ఒకవేళ ఏదైనా ఒక వస్తువు భూమి కేంద్రం వద్దకు తీసుకొని వెళ్ళినట్లుంటే అది పొందిన లోతు అనునది భూమి వ్యాసార్థమునకు సమానంగా ఉంటుంది. ($d=R$)
○ భూమి గురుత్వత్వరణం $g^1 = g (1 - R/R)$
 $g^1 = 0$
○ కాబట్టి భూ కేంద్రం వద్ద వస్తువు భారం శూన్యము.
○ అక్షాంశములను బట్టి మరియు స్థానిక పరిస్థితులను బట్టి కూడా భూమి గురుత్వత్వరణం మార్పు చెందుతుంది.
○ ఒక ప్రదేశంలో ఉన్న భూమి గురుత్వత్వరణ విలువను లెక్కించుట కొరకు ఎల్విన్ బాలెస్ట్ లేదా లఘు లోలకమును ఉపయోగిస్తారు.
○ ఒక లఘులోలకమును విశ్వాంతరాళములోనికి లేదా భూమి కేంద్రం వద్ద తీసుకొని వెళ్ళినపుడు అక్కడ ... 0 కాబట్టి లఘులోలకం యొక్క ఆవర్తనకాలం అనంతం.
లఘులోలక పౌనఃపున్యం $1/t = 1/\alpha = 0$
పలాయన వేగం :
○ ఏదైనా ఒక వస్తువును భూమి ఆకర్షణ పరిధిని దాటి శాశ్వతముగా విశ్వాంతరాళం లోనికి పంపించుటకు

కావలసిన కనీస వేగమును పలాయన వేగం అని అంటారు.
పలాయన వేగం $v = \sqrt{2gr}$
○ పలాయనవేగం అనునది రాకెట్ ద్రవ్యరాశి, ఉపగ్రహం యొక్క ద్రవ్యరాశి మరియు రాకెట్ను ప్రయోగించుచున్న కోణంపైన ఆధారపడి ఉండదు. కేవలం గ్రహం యొక్క ద్రవ్యరాశి, వ్యాసార్థం, గురుత్వత్వరణం మొదలైన అంశాలమీద ఆధారపడి ఉంటుంది.
○ చంద్రుడి పైన గల పలాయన వేగం కేవలం 2.42 కి.మీ./సె. కాబట్టి పలాయన వేగం తక్కువగా ఉండడం వల్ల చంద్రుడి పై ఉన్న వాతావరణంలోని వాయుకణాలు తమంతట తాముగా విశ్వాంతరాళం లోకి వెళ్ళిపోయినవి. కాబట్టి చంద్రునిపైన ఎటువంటి వాతావరణము లేదు. అదే సమయంలో చంద్రుడిపైన వాతావరణమును సృష్టించుట కూడా వీలు కాదు.
కక్ష్యా వేగము : భూమి చుట్టూ ఒక నిర్దిష్ట కక్ష్య యందు పరిభ్రమించవలయునని ఆ వస్తువునకు కావలసిన కనీస వేగమును కక్ష్యావేగము అని అంటారు.
భూమి విషయంలో కక్ష్యావేగము
○ కక్ష్యావేగము కూడా ఉపగ్రహం యొక్క ద్రవ్యరాశి, పరిభ్రమించుచున్న కక్ష్యాకోణం పైన ఆధారపడి ఉండదు.
ఉపగ్రహములు :
○ ఈ విశ్వంలో పెద్ద వస్తువుల చుట్టూ పరిభ్రమించు చున్న చిన్న వస్తువులను ఉపగ్రహాలు అని అంటారు. వీటిని 2 రకాలుగా వర్గీకరించవచ్చు. సహజ ఉపగ్రహాలు : ఈ విశ్వంలో గ్రహాలతో పాటు ఏర్పడి వాటిచుట్టూ పరిభ్రమించుచున్న ఉపగ్రహాలను సహజ ఉపగ్రహాలు అని అంటారు.
ఉదా. : చంద్రుడు
○ సౌరకుటుంబంలో ఇప్పటివరకు కనుగొనిన సహజ ఉపగ్రహాలలో బృహస్పతి ఉపగ్రహం అయిన గనిమెడ అనునది అతిపెద్ద ఉపగ్రహం.
○ 2006 ఆగష్టు 24 న ప్లూటోను గ్రహం నుండి తొలగించారు.
○ భూమిని పోలిన ఉపగ్రహం - టైటాన్ (శనిగ్రహం యొక్క ఉపగ్రహం)
కృత్రిమ ఉపగ్రహాలు :
మానవుడు రాకెట్ల సహాయంతో అంతరిక్షంలోనికి ప్రవేశపెట్టిన ఉపగ్రహాలను కృత్రిమ ఉపగ్రహాలు అని అంటారు.
ఉదా. : ఆర్యభట్ట, భాస్కర-1,2, ఐ.ఆర్.ఎస్. మొదలైనవి.
○ భూమికి అతి సమీపములో పరిభ్రమించుచున్న కృత్రిమ ఉపగ్రహం యొక్క ఆవర్తనకాలం 84.6 ని.లు లేదా సుమారు 5000 సెకన్లు.
భూ స్థిర ఉపగ్రహాలు : ఏదైనా ఒక ఉపగ్రహంను భూమి ఉపరితలం నుండి 36,000కి.మీ. ఎత్తులోనికి తీసుకెళ్ళినపుడు అది భూమి చుట్టూ ఒకసారి తిరిగి రావడానికి పట్టు కాలము 24గం.లు.
ఈ ఉపగ్రహం భూమి కేంద్రం నుండి పొందిన ఎత్తు $S = h + R = 36000 + 64000 = 42,400 \text{ KM}$
○ ఈ ఉపగ్రహం భూమధ్యరేఖను ఆధారంగా చేసుకొని భూమి చుట్టూ పరిభ్రమిస్తుంది. దీనిని సమాచార రంగంలో ఎక్కువగా ఉపయోగించుచున్నాము. కాబట్టి దీనిని సమాచార లేదా కమ్యూనికేషన్ లేదా పార్సింగ్ ఉపగ్రహం అని కూడా అంటారు.
ఉదా. : మనదేశం ప్రయోగించు చున్న ఇన్ సాట్ ఉపగ్రహాలు.

Dr. P.Harish,
Director
Perfect Academy,
Hyderabad

**APPSC, TSPSC
UPSC(Civils)
Exams Special**

INDIAN SOCIETY

Historical studies and the scriptures indicate that Indian women enjoyed a comparatively high status during the early Vedic period (2000 B.C. to 1000 B.C.)

The condition of Vedic Women was good. Women also enjoyed religious status like that of men, especially in Vedic initiation and studies. The Rig Veda provides ample evidence to prove the concept of equality of women with men as regards access and capacity to acquire the highest knowledge, even the knowledge of the Absolute, The Rig Veda accorded the highest social status to qualified women of those days. In that period, marriage was not compulsory. It was considered a social and religious duty, and was generally undertaken at an advanced age. On the whole, during this period the position of women was high. But the status of women fell in the Vedic and epic periods. They were not considered

deteriorated to the lowest level. Ideologically, women were considered a completely inferior species, having no significance, no personality. Socially they were kept in complete subjection, denied all rights and were suppressed and oppressed, on having been branded as "basically lacking an ethical fibre".

A distinct change was noticeable when Indian society bore the impact of the British rule and of new ideas.

Women empowerment

Empowerment means process of acquiring right, personality development and deciding by self independently. Empowerment of any section of a society is a myth until they are conferred, equality before law. Equality of women is a basic condition of the development of the nation. The status of women is a barometer of the democracy of any state, and indicator of how human rights are respected in

said: "Women are the embodiment of all divine virtues on earth. Soma has bestowed all his purity on them, Gandhrva has given them sweetness of speech and fire has showered all his brilliance to make them most attractive". Such lofty ideals about them have been repeated in the Ramayana and the Mahabharata also. In the Mahabharata, women were held not only as centers of domestic life but also as pivots of entire social organization. On the other hand, women were held to be weak-minded and unworthy of being trusted.

Measures To Attain Women Empowerment

Empowerment of women is aimed at striving towards acquisition of the following-

- Awareness of their rights.
- Improved standard of living.
- Equal ownership of productive

resources. disciplinary approach with thrust on health, education and employment. In the Seventh Plan, developmental programmes for women were continued, with the objective of raising their economic and social status by beneficiary-oriented programmes, which extended direct benefits to women. The Eighth Five Year Plan marks a definite shift from 'development to empowerment of women.

The Constitution of India not only guarantees equality to women, but also empowers the state to adopt measures of positive discrimination in favor of women. The 73 and 74 Amendments, 1993 to the Constitution of India provided for reservation of one-third seats in the local bodies of Panchayats and Municipalities for women.

Various legislations have been passed aimed to safeguard Constitutional rights to women. These legislative measures include, The Hindu Marriage Act, 1955, The Hindu

Women in India

equal to men and did not enjoy the same rights and privileges as men. Knowledge of the Vedas became limited among women. Wives became silent partners of religious ceremonies. Manu, the celebrated ancient law-giver, stated that man should enjoy unquestioned supremacy over his wife. He declared that women had no right to study the Vedas. Infant marriages and polygamy were prevalent during this period. Despite all this, women were respected and idealized, as for instance Sita, the wife of Lord Rama, Sati Anasuya, Savitri and Danyanti. Buddhism and Jainism were at first indifferent towards women and Lord Buddha was reluctant to admit women into his faith. Later, women were admitted to Buddhism and Jainism.

But the condition and status of women in India declined with the passage of time. By the 15th century, the situation underwent a change. There was a general revival of Indian society which led to considerable improvement in the status of women. The Bhakti movement played a helpful role. The saints preached equality of the sexes and pleaded for equal opportunities for women.

In the field of administration, Indian women produced some notable figures. They were Rudrama Devi, the Kakatiya Queen, of whom Marco Polo has spoken, Razia Begum, NurJahan, Mehr-un-nisa, MahamAnga, Chand Bibi, Tarabai and Ahalyabai Holkar. These are but a few of the great women of the India of this period. Other names are, Jahanara - the partisan of DaraShikoh, RoshanAra the partisan of Aurangzeb, Zebunnisa, the daughter of Aurangzeb and JijaBai, the mother of Shivaji, who are considered typical of Indian womanhood.

When the British came into contact with the Indian people in the latter half of the 18th century, the position of Indian woman had

it. Women constitute about half of the total population of country but they suffer from many disadvantages as compared to men in terms of literacy rates, labor participation rates and earnings. The process of women empowerment is conceptualized in terms of personal assertions, self-esteem and confidence, ability to protect themselves as women attaining socio-political participation and economic independence, ownership of productive assets and provide leadership in women. The Government of India has been implementing various schemes for the socio-economic advancement and development of women. Before analyzing these measures it is necessary to understand the status of women in India.

Status of women

In Indian culture, since the very early periods, women as a group have been dominated by men and their status has been low in the family and society. In the 1930s and 1940s, the commitment of the socio-political leaders to equality influenced the Indian women's movement to turn to liberal egalitarian values.

Women in ancient India

There are two schools of thought regarding the status of women in ancient India. One school has described women as 'the equals of men', while the other school holds that women were held not only in disrespect but even in positive hatred. Both schools refer to several passages from religious literature to provide their point. Apastamba has prescribed: "All must make a way for a woman when she is treading a path". Since we behave in this way for those whom we respect, it indicates the high esteem in which women were held. Manu had said: "Where the female relations live in grief, the family will soon wholly perish, but where they are not unhappy, the family ever prospers". Yagnavalkya had

- resources.
- Better health care for her and her children.
- Higher literacy level and education.
- Increased participation in economic and commercial sectors.
- Achieve self-reliance, self-confidence and self-respect amongst women.

Empowerment of women would mean equipping women to be economically independent and personally self-reliant, with a positive self-esteem to enable them to face any difficult situation. Women empowerment is a dynamic process that consists of awareness attainment actualization cycle.

The year 2001 was celebrated as the 'year of empowerment of women'. The government of India has taken numerous measures and making honest endeavors to hoist the status of women and establish gender equality. Government of India had mainly adopted the welfare oriented approach as far as women's issues were concerned. In fifth Five year plan, there was a shift in the approach from "welfare" to 'development. This new approach integrated welfare with developmental services. The Sixth Five Year Plan adopted a multi-dis-

Succession Act 1956, the Dowry Prohibition Act, 1961, the Medical Termination Of Pregnancy Act 1971, the Equal Remuneration Act 1976, and the Child Marriage Restraint Act 1976.

Various welfare measures have been taken up by the Government of India from time to time to empower women. They are the support to Training For Employment Programme 1987, MahilaSmridhiYojana 1993, The Rashtriya MahilaKosh 1993, Indira MahilaYojana 1995, Development Of Women And Children In Rural Areas To Provide Credit And Employment Opportunities To Women [DWCRA Plan]1997, And BalikaSamrishiYojana 1997 For The Girl Child. On 12th July 2001, the Mahila SamridhiYojana and Indira Mahilayojana have been merged into the integrated self-help group programme called 'Swayam Siddha'.

Pradeep Kumar Tenali.

వాణి పరీక్షల ప్రత్యేకం

APPSC, TSPSC Group-1, 2 DSC Police Exams

కరెంట్ అఫైర్స్

- 1. IITF 2023 యొక్క థీమ్ ఏమిటి?
1. వసుదైవ కుటుంబం యునైటెడ్ ద్వారా వాణిజ్యం
2. వాణిజ్యం ద్వారా యునైటెడ్ - వ్యాపారం మేళా
3. వసుదైవ కుటుంబం వాణిజ్యం ద్వారా యునైటెడ్
4. ఏదికాదు
2. జాతీయ న్యాయ సేవల సదస్సుకు సంబంధించి సరైన అంశం?
1. అందరికీ న్యాయ సేవలు ప్రాంతీయ తొలి సదస్సును ఢిల్లీలో నవంబర్ 27న నిర్వహించడం జరిగింది
2. నాలుగు ప్రస్తుత ఎగ్జిక్యూటివ్ చైర్మన్ గా సంచీవ్ కన్నా బాధ్యత నిర్వహిస్తున్నారు
3. లీగల్ సర్వీసెస్ అథారిటీ యాక్ట్ 1987లో ఏర్పాటు చేయడం జరిగింది
4. సాలిసేట్రీ జనరల్ తుషార్ మెహతా ఈ కార్యక్రమంలో పాల్గొన్నారు
1. 1, 4 మాత్రమే 2. 2, 3 మాత్రమే
3. 1, 3 మాత్రమే 4. పైవన్నీసరైనవి
3. 2023-24 సంవత్సరానికి గాను భారత వృద్ధి రేటుకు సంబంధించి సరికాని జత ఏది?
1. క్రెడిట్ రేటింగ్ ఏజెన్సీ -6.4%
2. రిజర్వ్ బ్యాంక్ ఆఫ్ ఇండియా -6.5%
3. IMF -6.3%
4. అమెరికాకు చెందిన S& P గ్లోబల్ రేటింగ్స్ -6.7%
4. స్త్రీ హింస వ్యతిరేక దినం 2023 యొక్క థీమ్?
1. UNITE- Invest to prevent violence against women and girls
2. Unite- Activism to end violence against girls and womens
3. UNITE - invest to prevent violence against girls and women
4. Unite- Activism to end violence against womens and girls

- 9. ఈ క్రింది వాటిలో సరికాని అంశాన్ని గుర్తించండి?
1. ప్రపంచంలోకెల్లా అతిపెద్ద మంచు పలకం A23A
2. 1986 లో ఆర్కటిక్ తీరరేఖ నుంచి విడిపోవడం ద్వారా ఏర్పడింది
3. వెడల్ సముద్ర అడుగు భాగంలో ఇది నిలిచిపోవడం జరిగింది
4. దీని విస్తీర్ణం 4 వేలచదరపు కిలోమీటర్లు
10. ఇటీవల ఆరు దేశాలకు చైనా ఉచిత వీసా సౌకర్యాన్ని కల్పించడం జరిగింది మరియు ఈ దేశాల యొక్క జాబితాలో సరికానిది ఏది?
1. ఫ్రాన్స్- స్వీడన్ 2. ఇటలీ- మలేషియా
3. జర్మనీ- థాయిలాండ్ 4. ఫ్రాన్స్- నెదర్లాండ్
11. ప్రయాణికులను శరవేగంగా గమ్యస్థానాలకు చేరవేసేందుకు సూపర్ సోనిక్ లోహ విమానం సిద్ధమవుతోంది మరియు ఇది అమెరికా అంతరిక్ష సంస్థ నాసా రూపొందిస్తున్నది. దీనిపేరు X 59 ఈ యొక్క

- 1. థాయిలాండ్ 2. నెదర్లాండ్
3. ఇండోనేషియా 4. మలేషియా
16. అగ్నిమాపక శాఖలో మహిళలకు ప్రవేశం కల్పించాలంటూ ఇటీవల ఏ కమిటీ సిఫారసు చేసింది?
1. కృష్ణ శంకర్ అయ్యర్ కమిటీ
2. రవిశంకర్ అయ్యార్ కమిటీ
3. నరసింహ శర్మ కమిటీ
4. ధీర సింగ్ ఠాగూర్ కమిటీ
17. ఏపీ హైకోర్టులో కేంద్ర ప్రభుత్వం తరపున వాదనలు వినిపించేందుకు ఎవరిని అదనపు సౌలసెటర్ జనరల్ గా నియమించడం జరిగింది?
1. రాజేంద్రవర్మ 2. నరసింహ శర్మ
3. రవి శంకర్ శర్మ 4. రవిశంకర్ కుమార్
18. భారత ప్రధానమంత్రి సరేంద్ర మోదీ అధ్యక్షతన ఇటీవల నిర్వహించినటువంటి G20 పర్యవేత్ సమావేశానికి సంబంధించి సరికాని అంశం?
1. కెనడా ప్రధాని జస్టిన్ ట్రూడో ఈ సమావేశానికి

- సంగీత మందుకం అనే కొత్త జాతి కప్పను కనుగొన్నారు.
2. సైన్సుత్రికజీన్ టాక్స్ ఈ అంశాలను గ్రువీకరించింది
3. ఆడ మగ రెండు కప్పలు శబ్దాలు చేస్తాయి
4. 6.6 cm మేరకుపెరిగే కప్పలో దేహం మధ్యలో లేత క్రిమ్ రంగులో గీత ఉంటుంది
1. 1, 2 మాత్రమే 2. 2, 3 మాత్రమే
3. 1, 4 మాత్రమే 4. 2, 4 మాత్రమే
23. ఇటీవల మరణించినటువంటి శంకర్ నేత్రాలయ వ్యవస్థాపకులు ఎస్ఎస్ బద్రినాథ్ ఏ సంవత్సరంలో పద్మభూషణ్ అవార్డు పొందారు?
1. 1994 2. 1995
3. 1996 4. 1993
24. 2050 నాటికి ప్రపంచవ్యాప్తంగా కీళ్ళు కండరాలు ఎముకలు, లిగమెంట్లు, వెన్ను పూసలకు సంబంధించిన వ్యాధులతో బాధపడే వారి సంఖ్య ఎన్ని కోట్లకు చేరుతుందని అంచనా?
1. 100 కోట్లు 2. 115 కోట్లు
3. 125 కోట్లు 4. 75 కోట్లు
25. బ్రిక్స్ అసాధారణ శిఖరాగ్ర సదస్సును ఇటీవల ఎక్కడ నిర్వహించారు?
1. చైనా 2. జపాన్ 3. దుబాయ్ 4. జర్మనీ
26. గజాలోని పాలస్తీనుల కోసం ఐక్యరాజ్యసమితి ఏజెన్సీ అయిన UNRWAకు భారత్ ఎన్ని లక్షల అమెరికాన్ డాలర్ల సహాయాన్ని అందించింది?
1. 25 లక్షలు 2. 30 లక్షలు
3. 35 లక్షలు 4. 20 లక్షలు
27. మల్లిగాంగ్ 1- గూఢచారి ఉపగ్రహం ఏ దేశానికి చెందినది?
1. దక్షిణ కొరియా 2. ఉత్తరకొరియా
3. రష్యా 4. అమెరికా
28. పార్లమెంటులో రామాయణ మహాభారతాలను, పాఠ్యాంశాలను చేర్చాలని ప్రతిపాదించినటువంటి

3వ ప్రపంచ హిందూ కాంగ్రెస్ సమావేశాలను ఇటీవల ఎక్కడ నిర్వహించారు?

- 5. టెహరాన్ కు వైరుతి దేశాల్లో ఉన్న శాన్సారాన్ శిఖరంలో ఇటీవల మంచు తుఫాన్ సంభవించడం జరిగింది మరియు ఇది ఏ దేశంలో కలదు?
1. ఇటలీ 2. ఇరాన్
3. ఈజిప్ట్ 4. ఇండోనేషియా
6. ఈ క్రింది వాటిలో సరికాని అంశం?
1. ISO లో చైర్మన్ షిప్ ను 2024 సంవత్సరానికి గాను భారత్ చేపట్టనుంది
2. లండన్ లోనే ఐఎస్ఓ ప్రధాన కార్యాలయంలో 63వ కౌన్సిల్ సమావేశం నిర్వహించారు
3. ప్రపంచంలో రెండవ అతిపెద్ద దేశంగా భారత్ కలదు
4. కేంద్ర ఆహార కార్యదర్శి సంచీవ్ మిశ్రా ఈ సమావేశానికి హాజరయ్యారు
1. 1 మాత్రమే 2. 2 మాత్రమే
3. 3 మాత్రమే 4. 4 మాత్రమే
7. 3 వ ప్రపంచ హిందూ కాంగ్రెస్ సమావేశాలను ఇటీవల ఎక్కడ నిర్వహించారు?
1. థాయిలాండ్ 2. భారత్
3. ఇండోనేషియా 4. దుబాయ్
8. ఈ క్రింది వాటిలో సరైన అంశాన్ని గుర్తించండి?
1. సింగపూర్ కార్మిక నాయకురాలిగా భారత సంతతికి చెందిన వరలక్ష్మి ఎంపికయ్యారు
2. 2016-18లో సింగపూర్ పార్లమెంట్లో నామినేటెడ్ సభ్యురాలుగా ఉన్నారు
3. నవంబర్ 23న 470 మంది ప్రతినిధులు ఆమెను ఎన్నుకున్నారు
4. నాలుగు సంవత్సరాలకు పదవీకాలానికి సాగుతారు
1. 1, 2 మాత్రమే 2. 2, 3 మాత్రమే
3. 1, 4 మాత్రమే 4. 2, 4 మాత్రమే

- విమానంలో స్వయంగా నగరం నుంచి లండన్ కు చేరుకోవడానికి పట్టే సమయం ఎంత?
1. 90 నిమిషాలు 2. 92 నిమిషాలు
3. 95 నిమిషాలు 4. 93 నిమిషాలు
12. పాక్ అత్యున్నత పౌర పురస్కారం ముంబై కేంద్రంగా పనిచేసే దాహాద్ బొహ్రా ఇన్స్టిట్యూట్ సంస్థ అధిపతి అయిన సైద్దుల్లా ఖాన్ సైద్దిన్ లభించింది మరియు ఈ పురస్కారం పేరు ఏమిటి?
1. నిషాన్- ఇల్- పాకిస్తాన్
2. నిషాన్- ఆల్- పాకిస్తాన్
3. నిషాన్- ఇ- పాకిస్తాన్
4. నిషాన్- షా- పాకిస్తాన్
13. ఇటీవల మరణించిన సుప్రీంకోర్టు తొలి మహిళా న్యాయమూర్తి జస్టిస్ ఫాతిమా బివికి సంబంధించి సరికాని అంశం గుర్తించండి?
1. 1983-89 వరకు హైకోర్టు న్యాయమూర్తిగా పనిచేశారు
2. 1927 ఏప్రిల్ 29న కేరళలోని జన్మించారు
3. 1989 అక్టోబర్ 6 నుంచి 1992 ఏప్రిల్ 28 వరకు సుప్రీంకోర్టు న్యాయమూర్తిగా పనిచేశారు
1. 1, 2 మాత్రమే 2. 2, 3 మాత్రమే
3. 3 మాత్రమే 4. పైవన్నీసరైనవి
14. త్రిడిముద్రణను మరింత సమర్థంగా చౌకగా చేపట్టేందుకు ఎక్స్ ట్రాషన్ ఆధారిత మెటల్ ఎడిటివ్ తయారీ ప్రక్రియను ఇటీవల ఏ ఐఐఐఐఐ శాస్త్రవేత్తలు రూపొందించారు?
1. IIT - గువాహటి 2. ఐఐఐఐఐ - మద్రాస్
3. ఐఐఐఐఐ - మండీ 4. IIT- ఖరగాపూర్
15. ఆసియన్ ఇండియా మిలైట్ ఫెస్టివల్ 2023 ను ఇటీవల ఎక్కడ నిర్వహించడం జరిగింది?

- హాజరయ్యారు
2. రష్యా అధ్యక్షుడు పుతిన్ హాజరయ్యారు
3. IMF MP- లులు డిసిల్వ్ హాజరయ్యారు
4. ఐఐఐఐఐ కమిషన్ అధ్యక్షుడు - వాన్ డైక్ ఈ సమావేశానికి హాజరయ్యారు
19. ఈ క్రింది వాటిలో సరైనటువంటి అంశాలను గుర్తించండి?
1. అమెరికాకు వెళ్లే అక్రమ వలసదారుల్లో భారత్ నాలుగో స్థానంలో కలదు
2. 2021 నాటికి 7.20 లక్షలు మంది భారతీయులు అమెరికాలోకి అక్రమంగా ప్రవేశించినట్లు పేర్కొన్నారు
3. 2007-21 మధ్యకాలంలో అమెరికాలో 1.07 కోట్ల మంది విదేశీయులు కలరు
4. వ్యూ పరిశోధన కేంద్రం ఈ వివరాలను వెల్లడించింది
1. 1, 2, 3 సరైనవి 2. 1, 2, 3 సరికానివి
3. 2, 3, 4 సరికానివి 4. 1, 2, 4 సరైనవి
20. కెనడా పౌరులకు ఈ వీసా సేవలను ఇటీవల భారత్ ఏ తేదీన పునరుద్ధరణ చేయడం జరిగింది?
1. నవంబర్ 21 2023 2. నవంబర్ 22 2023
3. నవంబర్ 24 2023 4. నవంబర్ 25 2023
21. పనిచేసే సంపాదించుకునే సామర్థ్యం ఉండి కూడా ఏ పని చేయకుండా భాగీగా కూర్చుని భార్య లేదా భర్త తన జీవిత భాగస్వామిపై హాస్పిటల్ పెరిట భారం మోపడాన్ని అనుమతించరాదని ఇటీవల ఏ హైకోర్టు తీర్పు వెలువరించింది?
1. మద్రాస్ హైకోర్టు 2. ఢిల్లీ హైకోర్టు
3. కర్ణాటక హైకోర్టు 4. కేరళ హైకోర్టు
22. ఈ క్రింది వాటిలో సరికాని అంశం గుర్తించండి?
1. బ్రహ్మపుత్రా నది తీరంలో ఇటీవల శాస్త్రవేత్తలు

- NCERT కమిటీని గత ఏడాది ఎంత మంది సభ్యులతో ఏర్పాటు చేయడం జరిగింది?
1. 5 2. 6 3. 7 4. 4
29. నీతి అయోగ్ గ్రీన్ హబ్ ప్రాంతీయ సదస్సును ఇటీవల ఎక్కడ నిర్వహించారు?
1. ఆంధ్రప్రదేశ్ 2. తెలంగాణ
3. కర్ణాటక 4. కేరళ
30. వ్యాక్సిన్ షేర్ తగ్గిపోతున్నందున ప్రపంచవ్యాప్తంగా తట్టు వ్యాధి మరణాలు 2021- 22 లో ఎంత శాతం పెరిగినట్లు తాజా నివేదిక పేర్కొనడం జరిగింది?
1. 40% 2. 21% 3. 42% 4. 43%
31. ISB ఇన్స్టిట్యూట్ ఫోరం ప్రధానం చేసేటటువంటి ఐఎస్పీ రీసెర్చ్ కాలేజీస్ అవార్డుకు ఇటీవల ఎవరు ఎంపికయ్యారు?
1. సుధా మూర్తి 2. కే నారాయణ మూర్తి
3. గోపాలకృష్ణన్ 4. శామ్ ఆల్లమాన్
32. ప్రపంచంలో భారత్ ఎన్నో అతిపెద్ద మత్స్య ఎగుమతి దారుగా కలదు?
1. 2 2. 3 3. 4 4. 5
జవాబులు :
1)3, 2)3, 3)4, 4)1, 5)2, 6)4, 7)1, 8)4, 9)2, 10)3, 11)1, 12)3, 13)2, 14)3, 15)3, 16)2, 17)2, 18)3, 19)2, 20)2, 21)2, 22)4, 23)3, 24)1, 25)1, 26)1, 27)2, 28)3, 29)1, 30)4 31)3, 32)3

యన్.జగదీష్, స్వాకర్త, S. V ఆకాడమీ, తిరుపతి.

భారతదేశ ఆర్థిక వ్యవస్థ

APPSC, TSPSC గ్రూప్-1, 2 JL, DL

ప్రస్తుత పోటీ పరీక్షలలో చాలా కీలక పాత్ర గల అంశాలలో ఐటీ రంగం ప్రథమ స్థానంలో ఉంది. ఐటీ రంగంలో చాలా మార్పులు వచ్చాయి. ఇండియాలో ఎగుమతులలో ఐటీ 4వ స్థానంలో ఉంది.

- ఇండియా ఐటీ ఎగుమతులు 150 బిలియన్ డాలర్లు.
- ప్రత్యక్షంగా 50 లక్షల మందికి ఉపాధి లభిస్తుంది. పరోక్షంగా దాదాపు 1.3 కోట్ల మందికి ఐటీ రంగంలో ఉపాధి లభిస్తుందని అంచనా.
- ఆంధ్రప్రదేశ్ విభజన అనంతరం 90% పరిశ్రమలు హైదరాబాద్‌లో కేంద్రీకృతం అయినాయి.

2021 నాటికి ఐటీ పరిశ్రమ ....

- స్టార్టప్ పరిశ్రమలు (అంకర) 160
- ఐటీ కంపెనీలు 488
- వార్షిక ఎగుమతులు 840 కోట్ల రూపాయలు
- మొత్తం ఉపాధి 47,000 మందికి
- ఐటీ ఇంక్యూబేషన్ సెంటర్లు తిరుపతి, ఆనంతపురం, కాకినాడ, విశాఖపట్నంలో స్థాపించారు.
- ఐటీలో ప్రధానంగా 3 రంగాలు ఉన్నాయి. సాఫ్ట్‌వేర్, ఐటీ ఆధార సేవలు, హార్డ్‌వేర్

ఆంధ్రప్రదేశ్‌లో ఐటీ ప్రత్యేక ఆర్థిక మండళ్లు

- మధురవాడ - విశాఖపట్నం
- సర్పవరం - కాకినాడ
- రేణిగుంట - తిరుపతి
- గన్నవరం - కృష్ణాజిల్లా
- తోట్లకోండ - విశాఖపట్నం
- ఆనంతపురం

ఐటీలో మౌలిక వసతులు ఎలా ఉన్నాయి?

ప్రపంచ అవసరాలకు తగిన విధంగా ఆంధ్రప్రదేశ్ లో ఐటీ రంగములో వసతులు కల్పించడం జరిగింది. 20 ఎకరాల స్థలంలో విశాలమైన సిగ్నెచర్ టవర్స్ నిర్మిస్తున్నారు.

- ఐటీ పరిశ్రమలో వివిధ దేశాల నుండి కంపెనీలను ఆకర్షించుటకు తిరుపతి మరియు ఆనంతపురంలో మౌలిక వసతుల అభివృద్ధి సాధించారు.
- కాన్సెప్ట్ సిటీస్‌గా విశాఖపట్నం మరియు తిరుపతిని అభివృద్ధి చేస్తున్నారు.
- 2021-24లో ఆంధ్రప్రదేశ్ ఎలక్ట్రానిక్స్ మాన్‌ఫ్యాక్చరింగ్ పాలసీ విడుదల.
- 2021-24లో ఆంధ్రప్రదేశ్‌లో ఐటీ పాలసీ విడుదల చేసారు.
- 2023 మే నెలలో రాష్ట్ర ముఖ్యమంత్రి మధురవాడ వద్ద వైజాగ్ టెక్‌పార్క్ లిమిటెడ్ పేరుతో శంఖస్థాపన చేసారు.
- ఐటీ సెజ్‌లు - ఐటీ సెజ్‌ల ఏర్పాటులో ఆంధ్రప్రదేశ్ చాలా వేగంగా చర్యలు చేపట్టింది.
- రాష్ట్రంలో చిత్తూరు, ఆనంతపురం, విజయవాడ మరియు విశాఖపట్నంలో సెజ్‌ల ఏర్పాటుకు చర్యలు చేపట్టినారు.

ఎలక్ట్రానిక్ మానుఫ్యాక్చరింగ్ క్లస్టర్లు (ఇఎమ్‌సీ) :

- రాష్ట్ర ప్రభుత్వం మూడు ఎలక్ట్రానిక్ మానుఫ్యాక్చరింగ్ క్లస్టర్లను ఏర్పాటు చేసింది.
- 2021 డిసెంబరు 23న కడప వద్ద కొప్పర్లలో 500 ఎకరాలలో ఏర్పాటు చేసారు. ఇందులో 8000 కోట్ల పెట్టుబడులతో 25,000 మందికి ఉపాధి లభిస్తుంది.
- దీనితో పాటు రెండు ఎలక్ట్రానిక్ మానుఫ్యాక్చరింగ్

క్లస్టర్లను ప్రయివేటు దెవలపర్లు అభివృద్ధి చేస్తున్నారు.
○ వీటికి భారత ప్రభుత్వం నుండి కూడా తుది అనుమతి లభించింది.

ఐటీ ఇన్‌ఫ్రాస్ట్రక్చర్ :

- ఐటీ కార్యకలాపాలు ప్రారంభించడానికి ముందు ఐటీ కంపెనీలకు ప్రభుత్వం రెడీ ఆఫీసు స్పేస్‌లను గుర్తించింది.
- ఐటీ స్పేస్‌లు అనంతపురం, తిరుపతి, విశాఖపట్నం.

2014 తరువాత భారత ప్రభుత్వంతో కలిసి చేపట్టిన చర్యలు :

- భారత ప్రభుత్వం ఐ.టి.పి.ఎస్. పథకం క్రింద 2200

○ భారత ప్రభుత్వం తిరుపతి మరియు శ్రీకాకుళంలో రెండు కేంద్రాలను ప్రారంభించింది.

ఈ ప్రగతి (ఏపిఎన్‌ఇఐ) : ఆంధ్రప్రదేశ్ స్టేట్ ఎంటర్‌ప్రైజెస్ ఆర్గనైజర్

- ప్రథమంగా ఈ-ప్రగతి ప్రాజెక్టును విద్య, ఆరోగ్యం, వ్యవసాయం, సాంఘిక సంక్షేమం, రెవిన్యూ, పౌర సరఫరాలు, పట్టణాభివృద్ధి, ఆర్థిక, పోలీస్ మరియు పరిశ్రమలు శాఖలలో ప్రారంభించారు.
- ప్రభుత్వ యంత్రాంగమును పూర్తిగా కంప్యూటరీకరించాలని ఆంధ్రప్రదేశ్ మంత్రివర్గం

పొందిన మార్పులు, ప్రభుత్వ డేటాబేస్‌లో వివరాలను చూడవచ్చు.

○ మరణం తరువాత ధృవీకరించిన వెంటనే అర్హులైన సంబంధీకులకు కైములు చెల్లింపులు, ఆస్థల మ్యూటేషన్లు జరుగుతాయి.

ఈ-ప్రగతి సాధించిన ఫలితాలు :

- ఒక రాష్ట్రం అమోదించిన అతిపెద్ద ఇ-గవర్నెన్స్ కార్యక్రమంగా ఇ-ప్రగతి నిలిచింది.
- దేశంలోనే మొట్టమొదటి చురుకైన సేకరణ ప్రక్రియగా పేరుపొందినది.
- ఎంటర్‌ప్రైజెస్ ఆర్గనైజర్‌ను రూపొందించిన మొదటి రాష్ట్రంగా నిలిచింది.

ఆంధ్రప్రదేశ్ ఫైబర్ గ్రిడ్ :

- ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రభుత్వం ప్రారంభించిన సైబర్ గ్రిడ్‌ను ముఖ్యమంత్రి మరియు సిస్కా సిస్టమ్స్ ఎగ్జిక్యూటివ్ చైర్మన్ జాన్ టి. ఛాంబర్స్ 2016 మార్చి 17న విశాఖపట్నంలో ప్రారంభించారు.
- దేశంలో ఇది మొదటి ఫైబర్ డిజిటల్ గ్రిడ్‌గా నిలిచింది. దీనిద్వారా ఇంటర్నెట్, కేబుల్, టెలిఫోన్ సేవలను అన్నింటినీ ఒకే వ్యవస్థ ద్వారా ప్రజలకు అందిస్తారు.

డిజిటల్ పంచాయితీ పోర్టల్ :

- విజయవాడలో 2015 డిసెంబరు 14న ప్రజలు నేరుగా తమకు అవసరమైన ధృవీకరణ పత్రాలను పొందుటకు డిజిటల్ పంచాయితీ పోర్టల్‌ను ప్రారంభించారు.
- డిజిటల్ పంచాయితీ పోర్టల్ ద్వారా వివాహ ధృవీకరణ పత్రం, ఆస్తి విలువ పత్రం, ఆస్తి మ్యూటేషన్, భవన నిర్మాణాలకు అనుమతులు లే అప్లట్ అనుమతులు, ఇంటిపన్ను చెల్లింపులు, ఉపాధి హామీపనులు, జాబు కార్డులు ఇంకా అనేక సేవలను పొందవచ్చు.
- ఐటీ శాఖ రూపొందించిన ఇ-స్పందన ద్వారా రాష్ట్రం నుండి గ్రామస్థాయి వరకు ప్రభుత్వ కార్యకలాపాల్లో గల సమస్యలను పోర్టల్ లాగిన్ ద్వారా పరిష్కరించు కోవచ్చు.

ఇన్ఫోవేషన్-స్టార్టప్ పాలసీ విజన్ :

- ప్రతి కుటుంబం నుండి ఒక పారిశ్రామికవేత్తను తయారుచేయాలి అనేది ఈ విధాన లక్ష్యం.
- ఇన్ఫోవేషన్ అభివృద్ధి చేయడం ద్వారా ప్రపంచస్థాయిలో టెక్నాలజీ స్టార్టప్ మరియు ఎకోసిస్టమ్‌ను సృష్టించవచ్చు.

నిశ్చేదించిన లక్ష్యాలు : 2019 జూన్ 30కి

- ఇన్ఫోవేషన్ సంస్కృతిని అభివృద్ధి పరచడం
- ఇన్ఫోవేషన్ టెక్నాలజీ - విశేషణ
- 100కు పైగా ఇంక్యూబేటర్స్‌ను స్థాపించడం.
- 5000 స్టార్టప్‌లకు అంకురార్పణ చేయడం
- 1 మిలియన్ చదరపు అడుగుల ఇంక్యూబేషన్ స్పేస్ అభివృద్ధిపరచడం
- ఇన్ఫోవేషన్ కోసం 1000 కోట్ల వెంచర్ క్యాపిటల్ సమీకరించుకోవడం.
- రాష్ట్రం నుండి ఒక బిలియన్ డాలర్ టెక్నాలజీ స్టార్టప్‌లను వృద్ధి చేయడం.

సూతన పాలసీ విధానం :

- షేర్ ఇన్‌ప్రొఫ్రాక్చర్ ○ ఆక్విలరేటర్స్
- హ్యూమన్ క్యాపిటల్ ○ ఫండింగ్ పాలసీ
- గుడ్ ఆడ్వీన్‌సెడ్జన్
- ఇన్ఫోవేషన్లో భాగంగా తిరుపతిలో ఇన్ఫోవేషన్ & ట్రాన్స్‌ఫర్మేషన్ అకాడమీని ఏర్పాటు చేసారు.
- ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రభుత్వం వ్యాపారాల కోసం 100 కోట్ల రూపాయలతో ఇన్ఫో వేషన్ ఫండ్‌ను ప్రారంభించింది.

ఇన్ఫోవేషన్ టెక్నాలజీ

సీట్లను విడుదల చేసింది. దీనిద్వారా ఐటీఎస్ రంగం కింద అదనపు ఉపాధిని కల్పించుటకు సహాయ పడింది.

- ఐఐఐఐఎస్ కింద అదనంగా 5000 సీట్ల కోసం చర్య జరిగింది. ఇందులో 2300 సీట్లను కేటాయించారు. మిగిలిన 2700 సీట్ల కోసం భారత ప్రభుత్వం నుండి సహాయాన్ని కోరినారు.

సమీర్ (సొసైటీ ఫర్ అప్యూడ్ మైక్రోవేవ్ ఎలక్ట్రానిక్స్ ఇంజనీరింగ్ అండ్ రీసెర్చ్) :

- భారత ప్రభుత్వం 80 కోట్ల పెట్టుబడితో విశాఖపట్నంలో పర్యావరణ ప్రభావాల కోసం ఆర్&డి కేంద్రమును మంజూరు చేసింది.

ఎన్ఐఇఎల్ఐఐఐ (నేషనల్ ఇన్స్టిట్యూట్ ఆఫ్ ఎలక్ట్రానిక్స్ & ఐటీ) :

- గ్రామీణ ప్రాంతంలో గ్రాడ్యుయేట్లకు ఐటీ మరియు ఎలక్ట్రానిక్ రంగాలు రెండింటిలో ఉద్యోగాలు కల్పించారు.

నిర్ణయించింది.

- ఈ-ప్రగతి పేరుతో చేపట్టాలని 2015 సెప్టెంబరు 5వ తేదీన తీర్మానం చేసారు. ఈ ప్రాజెక్టుకు 2358 కోట్లు ఖర్చు చేయడం జరిగింది.
- ఈ-ప్రగతి పేరుతో రాష్ట్ర ప్రభుత్వ పరిధిలోని 33 శాఖలు, 315 హెచ్.ఓ.డి.లు, 745 సేవలన్నింటినీ ఒకే గౌడుగు క్రిందకు తేవాలని రాష్ట్ర ప్రభుత్వం నిర్ణయించింది.
- మొత్తం ప్రాజెక్టు వ్యయంలో 1528 కోట్ల రాష్ట్ర ప్రభుత్వం సమకూర్చగా మిగిలిన వ్యయమును ప్రపంచ బ్యాంకు సమకూర్చుతుంది.
- పాజెక్టు తొలిదశ 2016 చివరికి పూర్తి చేసారు.
- దక్షిణ ఆసియా దేశాలలోనే తొలిసారిగా ఇలాంటి కార్యక్రమాన్ని ఆంధ్రప్రదేశ్‌లో ప్రారంభించారు.
- ఈ ప్రాజెక్టును మౌలిక సదుపాయాలు, పంచాయితీ రాజ్, గ్రామీణ అభివృద్ధి, కార్మిక, మహిళ, శిశు సంక్షేమ, గృహ నిర్మాణం, ఇంధనం, నీటి పారుదల, రవాణా శాఖల్లో ప్రారంభించారు.
- మిగిలిన ప్రభుత్వ విభాగాల్లో 2017 డిసెంబరు నాటికి పూర్తిగా అమలు చేసారు.
- ఈ-ప్రగతిలో రాష్ట్రంలో ప్రతి ఒక్కరికి పుట్టుక నుండి మరణం వరకు అవసరమైన సేవలన్నీ ధృవీకరించి ఖచ్చితమైన సమాచారంతో ఆన్‌లైన్ ద్వారా పొందవచ్చు.
- ఇందులో ఓటర్ నమోదు వివరాలు, వాహనాలు, రిజిస్ట్రేషన్, డ్రైవింగ్ లైసెన్స్, ఉద్యోగాలు, వేతనాలు, ఆదాయ పన్ను చెల్లింపులు, పాస్‌పోర్ట్ వివరాలు పూర్తిగా లభించును.
- ఇందులో జనన ధృవీకరణ, చదువుకోసేటపుడు పాఠశాల, కాలేజీ వివరాలు, ఉపకార వేతనాలు

రచనలకు ఆహ్వానం

ఏవీఏఎస్సీ , టీఎస్సీఎస్సీ , ఆర్ఆర్టీ, ఎస్ఎస్సీ, బ్యాంక్, డీఎస్సీ తదితర పోటీ పరీక్షల మెటీరియల్‌ను సులభరీతిలో విద్యార్థులకు అర్థమయ్యే విధంగా రాయగల అధ్యాపకులు మెటీరియల్‌ను 'ప్రజ్ఞ' ఇమెయిల్ (suryaapragna 71@gmail.com)కు లేదా 7288890072 వాట్సాప్ నెంబరుకు పంపవచ్చు. రచనతో పాటు ఫోటో, ఫోన్ నెంబర్, అడ్రస్ తదితర వివరాలను జత చేయాలి.

Dr.M.Reddi Ramu,
Professor
Viswam Engineering
College, Angallu

భూగోళశాస్త్రం

APPSC, TSPSC గ్రూప్-1, 2, జె.ఎల్., డి.ఎల్., నెట్, స్టేట్

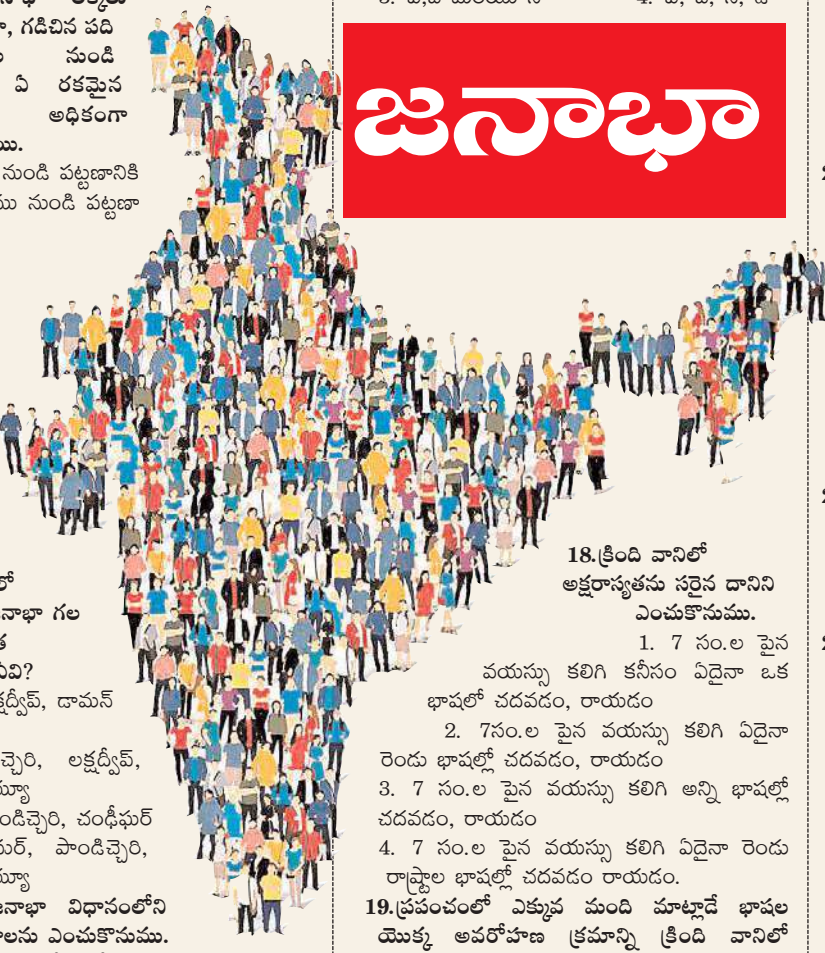
- అధిక జనాభా గల రాష్ట్రాలను అవరోహణ క్రమంలో రాయండి.**
  - ఉత్తరప్రదేశ్, మహారాష్ట్ర, పశ్చిమబెంగాల్, బీహార్
  - ఉత్తరప్రదేశ్, మహారాష్ట్ర, బీహార్, పశ్చిమబెంగాల్
  - మధ్యప్రదేశ్, బీహార్, ఉత్తరప్రదేశ్, పశ్చిమబెంగాల్
  - మధ్యప్రదేశ్, ఉత్తరప్రదేశ్, బీహార్, మహారాష్ట్ర
- క్రింది వానిని జతపరుచుము**
గిరిజన తెగలు ప్రాంతము
  - గద్జిలు ఎ. తమిళనాడు
  - గుజ్జర్లు బి. జమ్మిక్వాశీర్
  - బేకర్ వాల్స్ సి. ఉత్తరాఖండ్
  - తోదాలు డి. హిమాచల్ ప్రదేశ్
  - 1-ఎ, 2-బి, 3-సి, 4-డి
  - 2-1-సి, 2-డి, 3-ఎ, 4-బి
  - 3-1-డి, 2-బి, 3-ఎ, 4-సి
  - 4-1-డి, 2-సి, 3-బి, 4-ఎ
- 2011 జనాభా లెక్కల ప్రకారము క్రింది వాటిలో సరికానిది ఏది?**
  - భారతదేశ సగటు అక్షరాస్యత రేటు 73%
  - దేశంలో పురుష అక్షరాస్యత రేటు 80.09%
  - దేశంలో స్త్రీ అక్షరాస్యత రేటు 64.6%
  - దేశంలో పురుషులు, స్త్రీల మధ్య అక్షరాస్యత రేటు అంతరం 14.6%
- మేఘాలయ రాష్ట్రం ప్రత్యేకంగా గిరిజన రాష్ట్రం క్రింద గిరిజన సముదాయంలో ఆ రాష్ట్రంలో నివసించే సముదాయాలు ఏవి?**
  - ఖాసీలు, ఉషరిలు, లఖీమ్ము
  - జైంతియాలు, గారోలు, కుర్మిలు
  - ఖాసీలు, జైంతియాలు, గారోలు
  - గారోలు, ఫాంగోలు, హోమోరా
- 2011 జనాభా లెక్కల ప్రకారము దేశంలో అత్యధిక పట్టణ జనాభా గల రాష్ట్రాల అవరోహణ క్రమాన్ని క్రింది వానిలో గుర్తించుము.**
  - మహారాష్ట్ర-ఉత్తరప్రదేశ్-తమిళనాడు
  - మహారాష్ట్ర-తమిళనాడు-ఉత్తరప్రదేశ్
  - మహారాష్ట్ర-హిమాచల్ ప్రదేశ్-ఉత్తరప్రదేశ్
  - మహారాష్ట్ర-తమిళనాడు-గోవా
- ప్రతిపాదన (ఎ) - భారతదేశ జనాభాలో భిన్న రకాలైన శారీరక లక్షణాలు కనిపిస్తాయి. కారణం (ఆర్) - విదేశీయులు భారతదేశంలోకి ప్రవేశించి భారతీయ సమాజంలో పూర్తిగా మిళితం అయిపోవడం వలన.**
  - (ఎ) మరియు (ఆర్) రెండూ సరైనవే, కాని (ఆర్), (ఎ)కు సరైన వివరణ కాదు.
  - (ఎ) మరియు (ఆర్) సరైనవే మరియు (ఆర్), (ఎ)కు సరైన వివరణ
  - (ఎ) నిజం కాని (ఆర్) తప్పు.
  - (ఎ) తప్పు కాని (ఆర్) నిజం.
- క్రింది వానిలో సరైన వాఖ్యాలను గుర్తించుము**
ఎ. జనాభా విషయంలో ఆంధ్రప్రదేశ్ దేశంలో 10వ స్థానంలో ఉండగా, తెలంగాణ 12వ స్థానంలో ఉంది.
బి. దేశంలో 2001లో కంటే 2011లో మన దేశ స్త్రీ, పురుష నిష్పత్తి పెరిగింది.
సి. దేశంలో 2001లో కంటే 2011లో మన దేశ జనసాంద్రత పెరిగింది.
డి. దేశంలో 2001-2011 మధ్య భారతదేశ జనాభా వృద్ధి రేటు 17.64%
  - ఎ మరియు బి
  - బి మరియు సి
  - ఎ, బి మరియు సి
  - ఎ, బి, సి, డి
- క్రింది వాటిని జతపరుచుము**
గ్రూపు-ఎ గ్రూపు-బి
  - నీగ్రిటో జాతి ఎ. భారత్ లోకి మొదటిగా ప్రవేశించినవారు
  - మధ్యధరా జాతి బి. ద్రవిడియన్స్ అని పిలువబడుతున్నారు.
  - నార్టిక్ సి. భారత్ లోకి చివరగా వచ్చినవారు.
  - బ్రాకి సెఫాలస్ డి. వెదల్లైన తల కలిగినవారు
  - 1-సి, 2-ఎ, 3-బి, 4-డి
  - 1-బి, 2-డి, 3-ఎ, 4-సి
  - 1-ఎ, 2-బి, 3-సి, 4-డి
  - 1-డి, 2-సి, 3-బి, 4-ఎ
- ఈ క్రింది వానిలో సరికాని జత ఏది?**

- జార్ఖండ్ - కేరళ
- బంగ్లా - అండమాన్ నికోబార్ దీవులు
- అంగామీ - నాగాలాండ్
- బోటియాలు - ఉత్తరప్రదేశ్
- శూన్య జనాభా పెరుగుదల రేటు అనగా**
  - ఒకదేశంలో జనాభా పరిమాణం, ఆదేశ భూభాగం లోని వనరులపరిమాణానికి అనుగుణంగా ఉండడం.
  - ఒక దేశంలోకి వచ్చే వలసలు మరియు జననాల రేటు మొత్తం ఆ దేశమరణాల రేటుతో సమానం కావడం.
  - ఒక దేశంలో నుంచి పోయే వలసలు మరియు జననాల రేటు మొత్తం ఆ దేశ మరణాల రేటుతో సమానం కావడం.
  - ఒకదేశంలోకి వచ్చే వలసలు మరియు మరణాల రేటు మొత్తం ఆ దేశ జననాల రేటుతో సమానం కావడం.
- 2011 జనాభా లెక్కలు పరిశీలించగా, గడిచిన పది సంవత్సరాల నుండి జనాభాలో ఏ రకమైన పలసలు అధికంగా కనిపిస్తున్నాయి.**
  - పట్టణం నుండి పట్టణానికి
  - గ్రామ ము నుండి పట్టణానికి
  - పట్టణం నుండి గ్రామానికి
  - గ్రామం నుండి గ్రామానికి
- 2011 జనాభా లెక్కల ప్రకారము భారతదేశంలో అత్యధిక జనాభా గల కేంద్ర పాలిత ప్రాంతాలు ఏవి?**
  - ఢిల్లీ, లక్షద్వీప్, దామన్ డయ్యూ
  - పాండిచ్చేరి, లక్షద్వీప్, దామన్ డయ్యూ
  - ఢిల్లీ, పాండిచ్చేరి, చండీఘర్
  - చండీఘర్, పాండిచ్చేరి, దామన్ డయ్యూ
- జాతీయ జనాభా విధానంలోని సరైన అంశాలను ఎంచుకొనుము.**
ఎ. 1976 సం.లో జాతీయ జనాభా విధానాన్ని ప్రతిపాదించారు.
బి. 1993లో ఎమ్.ఎస్. స్వామినాథన్ అధ్యక్షతన జాతీయ జనాభా విధానాన్ని రూపొందించారు.
సి. 1929 నాటి శారదా చట్టాన్ని సవరించారు.
డి. వివాహ వయో పరిమితిని స్త్రీలకు 14 నుండి 18 సం.లకు, పురుషులకు 18 నుండి 21 సం.లకు పెంచారు.
  - ఎ మరియు బి
  - బి మరియు సి
  - ఎ, బి మరియు సి
  - ఎ, బి, సి, డి
- క్రింది వానిలో నీగ్రిటోల లక్షణాలు లేని జాతి ఏది?**
  - సంతాల్స్, ముండా, లక్కాకోలు
  - అంగామి, నాగా జాతులు
  - రాజ్ మహల్ కొండ జాతులు
  - ఇరుల, కడారులు
- 2011 జనాభా ప్రకారం అల్ప జనాభా గల రాష్ట్రాల పరుసక్రమంలో అమర్చండి**
  - సిక్కిం, నాగాలాండ్, గోవా, మిజోరాం
  - సిక్కిం, మిజోరాం, అరుణాచల్ ప్రదేశ్, గోవా
  - సిక్కిం, నాగాలాండ్, గోవా, అరుణాచల్ ప్రదేశ్
  - సిక్కిం, గోవా, మిజోరాం, నాగాలాండ్
- క్రింది వాటిని జతపరుచుము**
ప్రపంచ జనాభా పరంగా పెద్ద దేశాలు
గ్రూపు-ఎ గ్రూపు-బి
  - చైనా ఎ. 2వ స్థానం

- ఇండియా బి. 4వ స్థానం
- అమెరికా సి. 1వ స్థానం
- ఇండోనేషియా డి. 3వ స్థానం
- 1-ఎ, 2-బి, 3-సి, 4-డి
- 2-1-డి, 2-సి, 3-బి, 4-ఎ
- 3-1-సి, 2-ఎ, 3-డి, 4-బి
- 4-1-బి, 2-డి, 3-ఎ, 4-సి
- క్రింది వాటిలో సరైనవి ఏవి?**
  - 2001-11 మధ్యగల వార్షిక వృద్ధిరేటు 1.64%.
  - భారత్ లో 1921లో ఋణాత్మక వృద్ధిరేటు నమోదు అయినది
  - అధిక జనాభా దశాబ్దపు వృద్ధిరేటు గల రాష్ట్రం మేఘాలయ
  - అల్పజనాభా దశాబ్దపు వృద్ధి రేటు గల రాష్ట్రం నాగాలాండ్
  - ఎ మరియు బి
  - బి మరియు సి
  - ఎ, బి మరియు సి
  - ఎ, బి, సి, డి

- త్రైపుర జనాభా అధికం సి. కేరళ
- బొద్దుల జనాభా అధికం డి. మహారాష్ట్ర
- 1-సి, 2-ఎ, 3-బి, 4-డి
- 2-1-డి, 2-సి, 3-బి, 4-ఎ
- 3-1-ఎ, 2-బి, 3-సి, 4-డి
- 4-1-బి, 2-డి, 3-ఎ, 4-సి
- 2011 జనాభా లెక్కల 'మస్కట్' క్రింది వానిలో ఏది?**
  - మహిళా ఉపాధ్యాయురాలు
  - సహాయం చూస్తూ ఉన్నట్లు తెలిపి చేతి చిన్నం
  - తల్లి చేతిలో ఉన్న శిశువు
  - ఒక బాబు, ఒకపాపతో ఉన్న తల్లిదండ్రులు.
- క్రింది వానిలో సరైన వాఖ్యాలను గుర్తించుము.**
ఎ. ప్రపంచంలో అతిపెద్ద మురికివాడ ధార్వాడా ప్రాంతం
బి. దేశంలో మురికివాడల్లోని నివాసాల సంఖ్య ఎక్కువగల రాష్ట్రం మహారాష్ట్ర
సి. 2011 దేశ జనాభా లెక్కల ప్రకారం మురికివాడలలో 5.5% మంది నివసిస్తున్నారు.
డి. అతి తక్కువ మురికివాడల్లో నివసించే జనాభా సంఖ్య అండమాన్ నికోబార్ దీవులలో ఉంది.
  - ఎ మరియు బి
  - బి మరియు సి
  - ఎ, బి మరియు సి
  - ఎ, బి, సి, డి
- ప్రతిపాదన (ఎ) - జనాభా లెక్కల సేకరణ డోర్ లు డోర్ సర్వే ద్వారా శాస్త్రీయ పద్ధతిలో అంశాలను సేకరించే పద్ధతి. కారణం (ఆర్) - జనాభా లెక్కలపై అధ్యయనం చేసే శాస్త్రాన్ని డెమోగ్రఫీ అని పిలుస్తారు.**
  - (ఎ) మరియు (ఆర్) సరైనవే మరియు (ఆర్), (ఎ)కు సరైన వివరణ
  - (ఎ) మరియు (ఆర్) రెండూ సరైనవే, కాని (ఆర్), (ఎ)కు సరైన వివరణ కాదు.
  - (ఎ) నిజం కాని (ఆర్) తప్పు.
  - (ఎ) తప్పు కాని (ఆర్) నిజం.
- క్రింది వానిలో సరికాని జతను గుర్తించుము**
  - అత్యధిక బాలల లింగ నిష్పత్తి మిజోరాం
  - అత్యల్ప బాలల లింగ నిష్పత్తి హర్యాణా
  - అత్యధిక లింగ నిష్పత్తి సిక్కిం
  - అత్యల్ప లింగ నిష్పత్తి హర్యాణా
- క్రింది వానిని జతపరుచుము**
భారత జనాభా వివరాలు ముఖ్య వ్యక్తులు
  - జనాభా సిద్ధాంత కర్త ఎ. లార్డ్ మేయో
  - జాతుల విభజన చేసిన వ్యక్తి బి. గుహ
  - జనాభా పరివర్తనను విభజించిన వ్యక్తి సి. మాక్స్
  - మొదటి జనాభా లెక్కలు సేకరించిన వ్యక్తి డి. మాల్టన్
  - 1-ఎ, 2-బి, 3-సి, 4-డి
  - 1-డి, 2-సి, 3-బి, 4-ఎ
  - 1-సి, 2-ఎ, 3-బి, 4-డి
  - 1-బి, 2-డి, 3-ఎ, 4-సి
- క్రింది వానిలో సరైన అంశాలను ఎంచుకొనుము**
ఎ. ప్రపంచ జనాభా 800 కోట్ల శిశువుగా - మబాన్జాక్
బి. ప్రపంచ జనాభా 700 కోట్ల శిశువుగా - నర్సిస్ సి. ప్రపంచంలో ఆడవారు లేని దేశం - వాటికన్ సిటీ
డి. జనగణన రాష్ట్రపతి పేరుతో నమోదు ప్రారంభం
  - ఎ మరియు బి
  - బి మరియు సి
  - ఎ, బి మరియు సి
  - ఎ, బి, సి మరియు డి
- భారతదేశంలో అంతరించిపోతున్న గిరిజనతెగ ఏది?**
  - లుషాయి
  - బోడో
  - జార్వాస్
  - చక్రిలు
- కంటి కింద మడత ఏ జాతి వారి లక్షణం**
  - మంగోలాయిడ్స్
  - నార్టిక్స్
  - నీగ్రిటో
  - మెడిటేరియన్స్
- జవాబులు :** 1)2, 2)4, 3)4, 4)3, 5)1, 6)2, 7)4, 8)3, 9)1, 10)2, 11)4, 12)3, 13)4, 14)1, 15)2, 16)3, 17)4, 18)1, 19)2, 20)2, 21)4, 22)3, 23)1, 24)4, 25)2, 26)3, 27)1, 28)4, 29)3, 30)1

జనాభా

- క్రింది వానిలో అక్షరాస్యతను సరైన దానిని ఎంచుకొనుము.**
  - 7 సం.ల పైన వయస్సు కలిగి కనీసం ఏదైనా ఒక భాషలో చదవడం, రాయడం
  - 7 సం.ల పైన వయస్సు కలిగి ఏదైనా రెండు భాషల్లో చదవడం, రాయడం
  - 7 సం.ల పైన వయస్సు కలిగి అన్ని భాషల్లో చదవడం, రాయడం
  - 7 సం.ల పైన వయస్సు కలిగి ఏదైనా రెండు రాష్ట్రాల భాషల్లో చదవడం రాయడం.
- ప్రపంచంలో ఎక్కువ మంది మాట్లాడే భాషల యొక్క అవరోహణ క్రమాన్ని క్రింది వానిలో పేర్కొనుము.**
  - మాండరిన్-ఇంగ్లీష్-అరబిక్-హిందీ-స్పానిష్
  - మాండరిన్-స్పానిష్-ఇంగ్లీష్-అరబిక్-హిందీ
  - మాండరిన్-అరబిక్-హిందీ-స్పానిష్-ఇంగ్లీష్
  - మాండరిన్-స్పానిష్-హిందీ-అరబిక్-ఇంగ్లీష్
- 2011 జనాభా లెక్కల ప్రకారం దేశంలో అధిక అక్షరాస్యత గల రాష్ట్రాలు ఏవి?**
  - త్రిపుర, గోవా, మిజోరాం, కేరళ
  - కేరళ, మిజోరాం, గోవా, త్రిపుర
  - కేరళ, గోవా, మిజోరాం, త్రిపుర
  - కేరళ, త్రిపుర, మిజోరాం, గోవా
- 2011 జనగణనకి సంబంధించి సరైన అంశాలను ఎంచుకొనుము.**
ఎ. 2011 జనాభా లెక్కల రిజిస్ట్రార్ జనరల్ చంద్రమౌళి
బి. 2011 జనాభా లెక్కల నివాదం మన గణన, మన భవిష్యత్
సి. 2011వ జనగణన 15వ జనాభా లెక్కలు
డి. 2011 జనాభా లెక్కల కోసం చేసిన మొత్తం ఖర్చు 2200 కోట్లు.
  - ఎ మరియు బి
  - బి మరియు సి
  - ఎ, బి మరియు సి
  - ఎ, బి, సి, డి
- క్రింది వాటిని జతపరుచుము**
  - యన్ టి జనాభా అధికం ఎ. మధ్యప్రదేశ్
  - యన్ సి జనాభా అధికం బి. ఉత్తర ప్రదేశ్

పాదం సుధాకర్
స్టాక్స్
హైదరాబాద్.

ఎకానమి

APPSC, TSPSC
గ్రూప్-1, 2 JL, DL

(గత వారం తరువాయి...)

21. ఏడో ప్రణాళిక రూపకర్త ఎవరు?
ఎ. మన్మోహన్ సింగ్, వకీల్ & బ్రహ్మానందం
బి. డి.పి.ధర్ సి. మధు దండావతే
డి. కె.సి. పంత్
జవాబు : ఎ

22. 7వ పంచవర్ష ప్రణాళిక అమలుకు నాయకత్వం వహించిన పార్టీ ఏది?
ఎ. జనతా పార్టీ బి. నేషనల్ ఫీపుల్స్ పార్టీ
సి. కాంగ్రెస్ పార్టీ డి. ఏడీకాదు
జవాబు : సి

23. 7వ ప్రణాళికలో సమాదైన వృద్ధిరేటు శాతం?
ఎ. 6.01% బి. 6.03%
సి. 6.05% డి. 6.07%
జవాబు : ఎ

24. 7వ ప్రణాళికలో అధిక వసరలు కేటాయించిన రంగం
ఎ. వ్యవసాయం & నీటిపారుదల
బి. శక్తి (విద్యుత్) సి. పరిశ్రమలు & ఖనిజాలు
డి. సాంఘిక సేవలు
జవాబు : బి

25. ఏ ప్రణాళికను 'రాజీవ్ పూహంగా' పేర్కొంటారు?
ఎ. 5వ ప్రణాళిక బి. 6వ ప్రణాళిక
సి. 7వ ప్రణాళిక డి. 8వ ప్రణాళిక
జవాబు : సి.

26. 7వ ప్రణాళికలో ఏ అంశానికి ప్రాధాన్యత ఇవ్వబడినది?
ఎ. సత్వర, సుస్థిర మరియు సమ్మిళిత వృద్ధి
బి. పేదరిక నిర్మూలన, స్వావలంబన
సి. మానవ వనరుల అభివృద్ధి
డి. ఆహారం-పని-ఉత్పాదకత జవాబు : డి

○ **వివరణ :**
ఏడవ ప్రణాళిక (1985-90) :
ప్రణాళికా కాలం : 1985-90

○ **ప్రణాళిక సంఘం అధ్యక్షులు :**
1. రాజీవ్ గాంధీ, (2) వి.పి.సింగ్
ఉపాధ్యక్షులు : మన్మోహన్ సింగ్

○ **ప్రణాళిక వ్యూహకర్తలు :** మన్మోహన్ సింగ్, వకీలు & బ్రహ్మానందం

○ **ప్రణాళిక లక్ష్యం :** ఆహారం - పని - ఉత్పాదకత వృద్ధిరేటు లక్ష్యం : 5%
సమాదైన వృద్ధి రేటు : 6.01 %
ఈ ప్రణాళికకు మరోపేరు : శక్తి ప్రణాళిక, రాజీవ్ పూహం, దీర్ఘదర్శి ప్రణాళిక
ఈ ప్రణాళిక తలసరి ఆదాయ వృద్ధిరేటు : 3.7%
ఈ ప్రణాళిక వ్యయం : రూ. 2,18,730 కోట్లు.

7వ ప్రణాళిక-లక్ష్యాలు :

- ఉపాధి కల్పన, ఉత్పాదకతను పెంచి ఆహారధాన్యాల సరఫరాను పెంచడం.
- సామాజిక న్యాయం
- పేదరిక నిర్మూలన
- స్వావలంబన
- పేదరిక నిర్మూలన, నిరక్షరాస్యత నిర్మూలన, మౌలిక సదుపాయాల కల్పన

ఈ ప్రణాళిక ఉప లక్ష్యాలు

- విద్య మరియు ఆరోగ్య సౌకర్యాలను మెరుగు పరచడం.
- గ్రామీణ, పట్టణ పేదప్రజల జీవన నాణ్యతను మెరుగుపరచడం.

7వ ప్రణాళిక-కేటాయింపులు :

○ ఈ ప్రణాళికలో శక్తి (విద్యుత్) పై అధికంగా 28.1% నిధులను కేటాయించారు. వ్యవసాయం మరియు నీటిపారుదల పై 22%, పరిశ్రమలు మరియు ఖనిజాలపై 15.5%, సాంఘిక సేవలపై 15.5% నిధులను కేటాయించారు. విద్యుత్ పై అధిక నిధులను కేటాయించటం వలన 7వ ప్రణాళికను శక్తి ప్రణాళికగా పేర్కొంటారు.

○ ఈ ప్రణాళికలో ఆహారధాన్యాల ఉత్పత్తి లక్ష్యం 178 మిలియన్ టన్నులు కాగా ప్రణాళిక ముగింపులో సాధించిన ఉత్పత్తి 171.5 మిలియన్ టన్నులు

అయినప్పటికీ, ఆహార ఉత్పత్తి 1985లో 145.6 మిలియన్ టన్నులుండగా 1990 నాటికి 171.5 మిలియన్ టన్నులకు పెరిగింది.

7వ ప్రణాళిక - వివిధ కార్యక్రమాలు

- ఆర్ఎల్ఇజిపిలో భాగంగా పేదవారికి గృహ నిర్మాణం కోసం చేపట్టిన ఇందిరా ఆవాస్ యోజన పథకాన్ని తివారీ కమిటీ సిఫార్సుల ప్రకారంగా ఖాయిలా పద్ద పరిశ్రమల చట్టాన్ని మరియు సమగ్ర పంటల భీమా పథకాన్ని 1985లో ఏర్పాటు చేసారు.
- 1986లో రెండవ జాతీయ విద్యావిధానాన్ని ప్రకటించారు. ఇదే సంవత్సరంలో బాల కార్యకలాప నిషేధ చట్టం, వినియోగదారుల రక్షణ చట్టం రూపొందించారు.
- ప్రాథమిక విద్యకై ఆపరేషన్ బ్లాక్ బోర్డ్ కార్యక్రమాన్ని చిన్న పరిశ్రమలకు ఋణ సౌకర్యార్థం 'నేషనల్ ఈక్విటీ ఫండ్'ను, సింగిల్ విండో సిస్టమ్ (మోహన్ కందా కమిటీ సిఫార్సుల మేరకు)ను మొదలైన కార్యక్రమాలను 1987లో ప్రారంభించారు.
- 1988లో మోజాన విద్య కోసం జాతీయ అక్షరాస్యతా మిషన్, జాతీయ రహదారి అభివృద్ధి సంస్థను, నేషనల్ హాజింగ్ బ్యాంకు, షేర్వాణి కమిటీ సూచనల మేరకు సెక్యూరిటీస్ ఎక్స్చేంజ్ బోర్డ్ ఆఫ్ ఇండియాను ఏర్పాటు చేసారు. అదేవిధంగా గ్రామాల్లో నీటిపారుదల కోసం మిలియన్ బావుల పథకాన్ని ప్రారంభించారు.
- గ్రామీణ ప్రాంతాల్లో మౌలిక వసతులను ఏర్పాటు చేసే ప్రతి పేద కుటుంబంలో ఒకరికి 100 రోజుల పని కల్పిస్తూ జవహర్ రోజ్ గార్ యోజన పథకాన్ని 1989లో ఏర్పాటు చేసారు. ఈ పథకం క్రింద కేంద్ర, రాష్ట్రాలు 80:20 నిష్పత్తిలో ఖర్చును

ప్రాజీవ్ ప్రశ్నలు

భరిస్తాయి. ఇదివరకు ఉన్న ఆర్ఎల్ఇజిపి మరియు ఎన్ఆర్ఇపి పథకాలను విలీనం చేస్తూ ఈ పథకాన్ని (జెఆర్వై) ఏర్పాటు చేసారు. ఏప్రిల్ 1, 1999 నుండి ఈ పథకం, జవహర్ గ్రామ సమృద్ధి యోజనగా మార్చబడింది. తరువాత సెప్టెంబరు 25, 2001 నుండి జవహర్ గ్రామ సమృద్ధి యోజన పథకం సంపూర్ణ గ్రామీణ రోజ్ గార్ యోజనలో విలీనం చేయబడింది.

- ప్రభుత్వం, పట్టణ వ్యవహారాలు మరియు ఉపాధి మంత్రిత్వశాఖ కింద నెహ్రూ రోజ్ గార్ యోజనను 1989లో ప్రారంభించింది. భారతదేశంలోని పట్టణ పేద ప్రజలకు వేతన ఉపాధి, సూక్ష్మ పరిశ్రమలు మరియు స్కీమ్ ఆఫ్ హాజింగ్, షెల్టర్ ఆఫ్ గ్రేడేషన్ అనే మూడు భాగాల ద్వారా పట్టణాలలోని పేదవారికి ఉపాధి అవకాశాలను అందించడం ఈ పథకం లక్ష్యం. ఈ పథకాన్ని 1989లో జెఆర్వైతో ప్రకటించి 1990 నుండి అమలు చేస్తున్నారు. తరువాత ఈ పథకాన్ని డిసెంబరు 1997లో స్వల్పజయంతి సహా రోజ్ గార్ యోజనలో విలీనం చేయడమైనది.

వార్షిక ప్రణాళికలు (1990-92) :

○ బడ్జెట్లో వలస విదేశీ చెల్లింపుల సంక్షోభం ఏర్పడింది. దిగుమతుల సరళీకృతం ద్వారా విదేశీ చెల్లింపులు ప్రతికూలంగా మారాయి. ప్రాధాన్యత లేని రంగాల్లో విదేశీ పెట్టుబడులు పెరిగాయి. ఫలితంగా బహుళజాతి సంస్థలు మార్కెట్ పై నియంత్రణాధి కారాన్ని ఏర్పరచుకున్నాయి. వడ్డీ చెల్లింపుల కోసం దేశం అంతర్జాతీయ ద్రవ్యనిధి (ఐఎమ్ఎఫ్)పై ఆధారపడాల్సి వచ్చింది. 1991 జూలై 24న పి.వి. నరసింహారావు, మన్మోహన్ సింగ్ నేతృత్వంలో ఆర్థిక సంస్కరణలను ఏర్పాటు చేసారు. ఫలితంగా

ఎనిమిదో ప్రణాళిక ఆలస్యంగా ప్రారంభమైనది. అందుచేత 1990-92 మధ్య కాలంలో రెండు వార్షిక ప్రణాళికలను (1990-91, 1991-92) అమలు చేసారు. 1990-92 మధ్య కాలాన్ని అసాధికార ప్రణాళిక సెలవు అని పిలుస్తారు.

కార్యక్రమాలు :

- దేశంలో మొదటిసారిగా రుణమాఫీ అమలు కార్యక్రమాన్ని 1990లో ప్రారంభించారు. ఏప్రిల్ 2 న స్వాల్ ఇండస్ట్రీస్ డెవలప్ మెంట్ బ్యాంక్ ఆఫ్ ఇండియా (యన్ ఐ డి బి) ను స్థాపించారు.
- 1991, జూలై 24న మన్మోహన్ సింగ్, పి.వి. నరసింహారావు అధ్యక్షులలో నూతన ఆర్థిక సంస్కరణలకు శ్రీకారం చుట్టారు. ఇదే సంవత్సరంలో నూతన పారిశ్రామిక తీర్మానం మరియు పట్టణ ప్రాంతాల్లోని పేద ప్రజల జీవన పరిస్థితులను మెరుగుపరచడం కోసం అర్బన్ టేసిక్ సర్వీసెస్ ఫర్ పూర్-యుబిఎస్పిని ప్రారంభించారు. అదేవిధంగా బ్యాంకింగ్ వ్యవస్థలో సంస్కరణల నిమిత్తం ఎం. నర సింహం కమిటీని, పన్నుల సంస్కరణలకు సంబంధించి రాజా చల్లయ్య కమిటీని నియమించారు.

○ వార్షిక ప్రణాళికల కాలంలో పి.సి.సింగ్, చంద్రశేఖర్ మరియు పి.వి. నరసింహారావుల ప్రధాన మంత్రిలుగా ఉన్నారు.

○ నూతన ఆర్థిక సంస్కరణల మూలంగా ఆర్థిక వ్యవస్థ, ప్రభుత్వ నియంత్రణల నుండి తొలగించబడి ప్రైవేటు రంగం వైపు అడుగులు వేయడం ప్రారంభమైనది.

ఎనిమిదవ ప్రణాళిక (1992-97) :

○ ప్రణాళికా కాలం : 1992-97

○ ప్రణాళికా సంఘ అధ్యక్షులు : పి.వి. నరసింహారావు,

○ ఈ ప్రణాళికలో శక్తి (విద్యుత్) పై అధికంగా 26.6 శాతం, వ్యవసాయం మరియు నీటి పారుదల వనరులపై 21%, రవాణా, సమాచారంపై 18.4% సాంఘిక సేవలపై 18.2% నిధులను కేటాయించారు.

8వ ప్రణాళిక-వివిధ కార్యక్రమాలు :

- 1992లో సెబీ (సెక్యూరిటీస్ & ఎక్స్చేంజ్ బోర్డ్ ఆఫ్ ఇండియా)కి చట్టబద్ధతను కల్పించడం జరిగింది. ఇది సెక్యూరిటీల మార్కెట్ ను నియంత్రించడంతో పాటు సెక్యూరిటీలలో పెట్టుబడి పెట్టే వారి ప్రయోజనాలను పరిరక్షించడంకోసం భారత ప్రభుత్వంచే స్థాపించబడిన చట్టబద్ధమైన నియంత్రణ సంస్థ. స్టాక్ మార్కెట్ మరియు మూల్యవల ఫండ్స్ ఎలా పనిచేస్తాయో కూడా సెబీ నియంత్రిస్తుంది. ఇదే సంవత్సరంలో నేషనల్ స్టాక్ ఎక్స్చేంజ్ మరియు డిసెంబరు 10న వాఘల్ వర్సింగ్ గ్రూప్ సూచనల మేరకు రెండు రేటు విధానంను ఏర్పాటు చేసారు. అదేవిధంగా సీత్ర (సప్లయ్ ఆఫ్ ఇంఫ్రాస్ట్రక్చర్ కిట్స్ టు రూరల్ ఆర్బిజెస్)ను ఏర్పాటు చేసారు. ఇది గ్రామీణ చేతి వృత్తుల వారికి మెరుగైన పనిముట్లను అందించే పథకం. ఈ పథకాన్ని 1999 నుండి యునీజియన్స్ వై (స్వల్ప జయంతి గ్రామ్ స్వరోజ్ గార్ యోజన)లో విలీనం చేసారు.
- మహారాష్ట్రలో 1972-73లో ప్రారంభించబడిన ఎంప్లాయిమెంట్ గ్యారంటీ స్కీమ్ ఆధారంగా ప్రభుత్వం పేదవారికి కనీసం 100 రోజులు పనికల్పించే విధంగా ఎంప్లాయిమెంట్ అసూర్స్ స్కీమ్ (ఇఎఎస్)ను 1993లో దేశవ్యాప్తంగా ఏర్పాటు చేసారు. ఈ పథకం క్రింద కేంద్ర, రాష్ట్ర ప్రభుత్వాలు 75:25 నిష్పత్తిలో నిధులను సమకూర్చుతాయి. ఇదే సంవత్సరంలో నిరుద్యోగయువతకు స్వయం ఉపాధికి ప్రధానమంత్రి రోజ్ గార్ యోజన (పిఎమ్ఆర్వై) ను ఏర్పాటు చేసారు. తరువాత 2008లో పిఎమ్ఆర్వై మరియు ఆర్ఇజిపి (రూరల్ ఎంప్లాయిమెంట్ జనరేషన్ ప్రోగ్రామ్)ను పిఎమ్ఇజిపి (ప్రైమ్ మినిస్టర్స్ ఎంప్లాయిమెంట్ జనరేషన్ ప్రోగ్రామ్)లో విలీనం చేసారు.
- 1993లో మహిళా సమృద్ధి యోజన (ఎమ్.ఎస్.వై) ను ఏర్పాటు చేసారు. గ్రామాల్లోని మహిళల్లో పొదుపు ప్రవృత్తిని ప్రోత్సహించడం ఈ పథకం ఉద్దేశ్యం. (గ్రామాల అభివృద్ధికి జిల్లా గ్రామీణాభివృద్ధి సంస్థ (డిఆర్డీఏ)ను ఏర్పాటు చేసారు. పట్టణ ప్రాంతాల్లో నీటి సరఫరా కోసం యాక్విలెటెడ్ అర్బన్ వాటర్ సప్లయ్ ప్రోగ్రాంను మరియు మొదటి జాతీయ వ్యవసాయ విధానాన్ని ఏర్పాటు చేసారు.
- సంపూర్ణ అక్షరాస్యత లక్ష్యంగా 1994లో డిస్ట్రిక్ట్ ప్రైమరీ ఎడ్యుకేషన్ ప్రోగ్రామ్ ని ప్రారంభించారు.
- 1995లో మధ్యాహ్న భోజన పథకాన్ని అమలు చేసారు. ఈ పథకాన్ని మొదట తమిళనాడులో 1984లో ఏ.పి.లో, 1995లో దేశవ్యాప్తంగా అమలు చేయడమైనది. గ్రామాల్లో మౌలిక వసతుల అభివృద్ధి కోసం రూరల్ ఇన్ఫ్రాస్ట్రక్చర్ డెవలప్ మెంట్ ఫండ్ ను, ఆర్బిఎఫ్ ఏర్పాటు చేసారు. నగరాల్లో పేదరిక నిర్మూలన కోసం ప్రైమ్ మినిస్టర్స్ ఇంటిగ్రేటెడ్ అర్బన్ పావర్టీ ఎరాడికేషన్ ప్రోగ్రాం (పిఎమ్ఇయూపిఇబి)ను ప్రారంభించారు.
- జి.వి. రామకృష్ణ అధ్యక్షతన 1996లో పెట్టుబడుల ఉపసంహరణ కమిషన్ ను, భూగర్భ జలాల ద్వారా సాగునీటిని అందించడానికి సబ్సిడీతో కూడిన రుణ సౌకర్యం కల్పించడానికి ఫిబ్రవరి 1997 గంగా కళ్యాణ యోజనను ప్రారంభించారు. ఈ పథకం కింద కేంద్ర, రాష్ట్రాలు 80:20 నిష్పత్తిలో నిధులను సమకూర్చుతాయి. ఇదే సంవత్సరంలో పారిశ్రామిక పునర్నిర్మాణ బ్యాంకు (ఐఆర్బిబి)ను, పారిశ్రామిక పెట్టుబడిబ్యాంకు (ఐబిబి) గా మార్చారు.

ఎం.అన్నారెడ్డి
సీనియర్ ఫ్యాకల్టీ
హనుమకొండ.

